ALp 2828

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

This paper was mailed Thursday, August 17,1989.

Nepriklausoma Lietuva

ALp (2,2) 2828

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 33. (49-ieji m.) 1989 m. RUGPJŪČIO-AUGUST 17 d. • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 • 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

KREMLIUS PAGALIAU "SURADO" STALINO HITLERIO PAKTĄ

AFP žinių agentūra praneša, kad Sovietų Sąjunga pirmą kartą oficialiai pripažino, jog slaptasai Stalino-Hitlerio suokalbių paktas egzistuoja. Sovietų Sąjungos Komunistų partijos Centro komiteto oficialus žurnalas, skirtas partijos kadrams, atspausdino Stalino-Hitlerio pakto kopiją, kurios mikrofilmas laikomas Vakarų Vokietijos Užsienių Reikalų ministerijos seifuose. Tuo nelemtuoju dokumentu buvo hitlerinės Vokietijos ir Sovietų Sąjungos stalinistinio režimo nutarta, kaip pasidalinti savo tarpe Lenkiją ir Baltijos valstybes. Dokumentą pasirašė tuometinės Vokietijos užsienių reikalų ministeris Joachim von Ribbentrop'as ir stalinistinės Sovietų Sąjungos užsienių reikalų komisaras Viačeslov'as Molotov as.

Kremlius galų gale pripažino, kad tokio pakto esama, nes tą reikalą tirti sudarytoji komisija ne tiktai tokio pakto buvimą patvirtino, bet taip pat pasmerkė, pabrėždama, jog šis paktas "jokiu būdu neatstovauja Sovietų piliečių norų, todėl jie esą neatsakingi už slaptus ir kriminalinius suokalbius, įvykdytus stalinistinių vadų.

Komisija taip pat pastebėjo, jog tokie paktai parodą Stalino laikų užsienio politikos imperialistinį pobūdį. Tačiau ta pati komisija, kaip pabrėžia žinių agentūra, nebandė persvarstyti ir naujai įvertinti Baltijos valstybių užgrobimo įvykių bei jų istorijos.

Įdomiausia, žinoma, kad komisija visa tai "surado" dešimt dienų prieš minint penktąjį dešimtmetį šio begėdiško tarptautinio kriminalinio dokumento, nes jis buvo pasirašytas 1939 metų rugpjūčio 23 dieną.

AFP agentūra taip pat praneša, kad minint šias tragiškas metines, yra organizuojamos visose trijose Pabaltijo respublikose milžiniškos protesto demonstracijos. Kaip žinia, protesto demonstracijos lietuvių, latvių ir estų yra organizuojamos ir visame laisvajame pasaulyje, įskaitant Kanadą.

Tame pačiame Montrealio dienraščio THE GAZETTE numeryje (1989.VIII.14) Oberlin kolegijos (Ohio valstijoje, JAV) prezidentas dėmesio vertame straipsnyje SOVIET LAND-GRAB IN FINLAND RETURNS TO HAUNT KREMLIN (Sovietinis Suomijos žemių užgrobimas grįžta persekioti Kremlių) mini dar kartą Stalino-Hitlerio paktą, kuriuo Pabaltijo kraštai buvo atiduoti "sovietinėn įtakų zonon". Pasirodo, kad to paties pakto slaptuosiuose protokoluose buvo numatyta ir Suomiją perleisti sovietų "įtakos zonon", todėl 1939 m. lapkričio 30 d. Raudonoji armija užpuolė Suomiją ir atplėšė iš jos antrą savo dydžiu Suomijos miestą Viipuri (rusiškai Vyborg) ir 22,000 kvadratinių mylių suomiškosios Karelijos provincijos. Dauguma suomių-karelų buvo ištremti mirčiai Sibiran ir kraštas kolonizuotas rusais. Straipsnio autorius mano, kad ir šio brutalaus užpuolimo vaisiai turėtų būti persvarstyti ir užgrobtos sritys grąžintos Suomijai. Apie tai jau rašoma ir sovietų spaudoje ("Ogoniok" žurnale). Straipsnį autorius baigia taip: "Ar Maskva nutars aplenkti Karelijos problemą ar ją išspręsti, naujausieji prisipažinimai dėlei Hitlerio-Stalino pakto tikrai į tai turės įtakos ir pasekmių, kurias bus verta stebėti".

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI 1989 m. spalio 1 d.

Pagal **KLB Tarybos rinkimų** taisyklių Bendrųjų nuostatų 17-tą straipsnį,

Vyriausia Rinkimų Komisija skelbia sekančiai:

"Skundai dėl kandidatų sąrašo siunčiami Garbės Teismui ne vėliau kaip 15 dienų prieš balsavimo datą, o skundai dėl balsavimo eigos-2-jų dienų laikotarpyje po balsavimo".

Dėl skundų, kreiptis sekančiai:

J. Lukoševičius,
4960 Carlton Ave.,
Montreal, Qué.
H3W 1G4

Dėl smulkesnių informacijų apie skundus ar rinkimų taisykles kreiptis į vietinę apylinkės rinkiminę komisiją.

Vyt. Teseckas,
Vyriausios Rinkimų Komisijos pirm.

ATSISTATYDINO PIETŲ AFRIKOS PREZIDENTAS

Pieter W. Botha, dabartinis Pietų Afrikos respublikos prezidentas, spaudžiamas savo partijos ir ministerių kabineto, pasitraukė iš pareigų ir savo atsistatydinimo kalboje karčiai priekaištavo savo Tautinės partijos kolegoms. Botha išbuvo prezidentu 11 metų ir per juos bandė įvairiomis, kartais gana nehumaniškomis, priemonėmis išlaikyti baltųjų mažumos režimą Pietų Afrikoje, juodiesiems ir spalvotiesiems suteikiant tiktai ribotas teises ne tiktai visose gyvenimo srityse, bet ir renkant šalies parlamentą.

Ar po šių metų parlamento rinkimų (rugsėjo 6) Bothos pasekėjai bus demokratiškesni ir suteiks visiems savo krašto piliečiams lygias teises, labai abejotina. Geriausiu atveju tikimasi kai kurių pakeitimų ir žmoniškesnio traktavimo spalvotųjų, kurie sudaro didelę daugumą Pietų Afrikos gyventojų.

BEIRUTO AGONIJA

Krikščionių Libano ir Beiruto karinių dalinių vadui generolui Michel Aoun prieš keliolika dienų pareiškus, kad jo daliniai bandys išvyti iš Libano Sirijos karinius dalinius, prasidėjo beveik nuolatinis Beiruto miesto apšaudymas artilerija. Apšaudo ir Aoul l'o daliniai, ir Libano musulmonų kariniai vienetai ir reguliarioji Sirijos kariuomenė, kurios apie 30,000 karių prieš keliolika mėnesių užėmė Beiruto musulmonų apgyventuosius kvartalus, kad būtų laikomasi paliaubų. Kurį laiką tai sekėsi gana gerai, bet krikščionių kariniams daliniams pradėjus surijiečių puolimą, miestas virto ugnies ir mirties pragaru. Mieste tėra likę apie ketvirtis buvusių vieno milijono gyventojų. Artilerijos bombardavimas tęsiasi beveik be pertraukos ir baigia, anksčiau buvusį Viduržemių pakrantės gražiausiąjį miestą, paversti akmenų ir lavonų krūva. Sulaikyti kariaujančias puses bando Prancūzija ir net pats Popiežius, labiau smerkiąs sirijiečius. Kaip žinia, musulmonų dalinius remia ne tiktai Sirija, bet ir Iranas, o krikščioniškuosius dalinius remia Irakas, kai kurios Vakarų valstybės ir, slapta, Izraelis.

Anksčiau Libaną valdė ir dominavo krikščionių politiniai ir ekonominiai vadovai, nors jie krašte ir Beiruto mieste tėra mažuma. Musulmonų bandymas kokiu nors būdu dalyvauti krašto valdyme dažniausiai buvo nesėkmingas.

BERLYNO GĖDOS SIENA LIKS

Kremlius į JAV prez. George Bush'o viešą siūlymą Berlyno sieną nugriauti, atsakė, kad suvienytas Berlynas esą praeities reikalas, už kurį Maskva nesanti atsakinga. Sovietų užsienio reikalų ministerijos atstovas spaudos konferencijos dalyviams tiktai patvirtino, kad tokia siena buvo išmūrinta 1961 metais ir pridūrė: "Vėlesnieji įvykiai parodė, kad tokia siena sumažina įtampą tarp dviejų sričių". Be to, toji siena, anot jo, padėjusi susitarti su JAV, Didžiąja Britanija ir Prancūzija, kaip valdyti Berlyną.

BOURASSA PASKELBĖ RINKIMUS, BET NEATSIKRATO ĮSTATYMU 178 IR TARŠALAIS

Š.m. rugsėjo 25 dieną šios provincijos gyventojai turės progos balsuoti už kandidatus, renkamus į naują provincinį parlamentą (prancūziškai: nacionalinę asamblėją). Angliškai kalbantiems provincijos gyventojams beveik jokio pasirinkimo nėra, nes visos trys oficialiosios ir didžiosios partijos (Liberalai, Parti Québecois ir NDP) skiriasi nebent kiek daug ir kaip dar būtų galima diskriminuoti ne prancūziškai kalbančiąją provincijos mažumą. Dvi neseniai įkurtos mažos partijos (Equality ir Unity) yra vienintelės, pasiryžusios ginti neprancūziškųjų mažumų teises, reikalaudomos panaikinti įstatymą nr. 178 ir duoti teisę tėvams leisti savo vaikus į angliškas arba prancūziškas mokyklas.

Apie įstatymų 101 ir 178 atšaukimą arba sušvelninimą net nekalbama. R. Bourassa laikosi arogantiškai, nes viešosios opinijos įstaigos pranašauja provincijos liberalų aiškų laimėjimą. Atrodo, kad R. Bourassa nutarė nekreipti dėmesio į taip vadinamųjų "alofonų ir anglofonų" reikalavimus bei pageidavimus, nes prancūziškai kalbantieji kvebekiečiai atiduos balsų jo partijai.

Todėl, pavyzdžiui, beveik vien angliškai kalbančiai rinkimų apylinkei Westmont'e R. Bourassa pasirinko kandidatą, kuris 16 metų negyveno provincijoje ir beveik nieko nežino apie jos politinius vingius: W. Cosgrove išbuvo 16 metų Pasaulinio Banko direktoriaus pavaduotoju Washington'e.

Dar labiau nesiseka Bourassa kabinetui atsikratyti provincijos tarša. Taip vadinamus PCB taršalus, kurie prieš kiek laiko buvo užsidegę pietiniame St. Lawrence upės esančiame St. Basil miestelyje, netoli Montrealio, Bourassa bandė išplukdyti (sovietiniais!) laivais į Didžiąją Britaniją, bet toji šių taršalų nepriima ir pasiūlė provincijai pačiai su jais susidoroti. Taršalai dabar plukdomi vėl Montrealin...

Byvęs Aplinkos apsaugos ministeris Clifford Linkoln, kuris prieš kiek laiko su kitais angliškosios mažumos ministeriais pasitraukė iš kabineto, protestuodami netolerantišką įstatymo 178 įvedimą, pasirodo jau prieš trejus metus (1986) siūlė Bourassa kabinetui imtis priemonių susitvarkyti su tarša, bet kabinetas tam projektui nedavė pinigų. R. Bourassa bandė, atsakydamas reporteriams, išsisukinėti, bet jam tai nepavyko, nes ir tų minėtų taršalų plukdinimas į Europą ir atgal, pasirodo, kainuos provincijai apie 10 milijonų dolerių, už kuriuos būtų buvę galima įrengti taršalų deginimo įtaisus kur nors neapgyventose plačiosios provincijos plotuose.

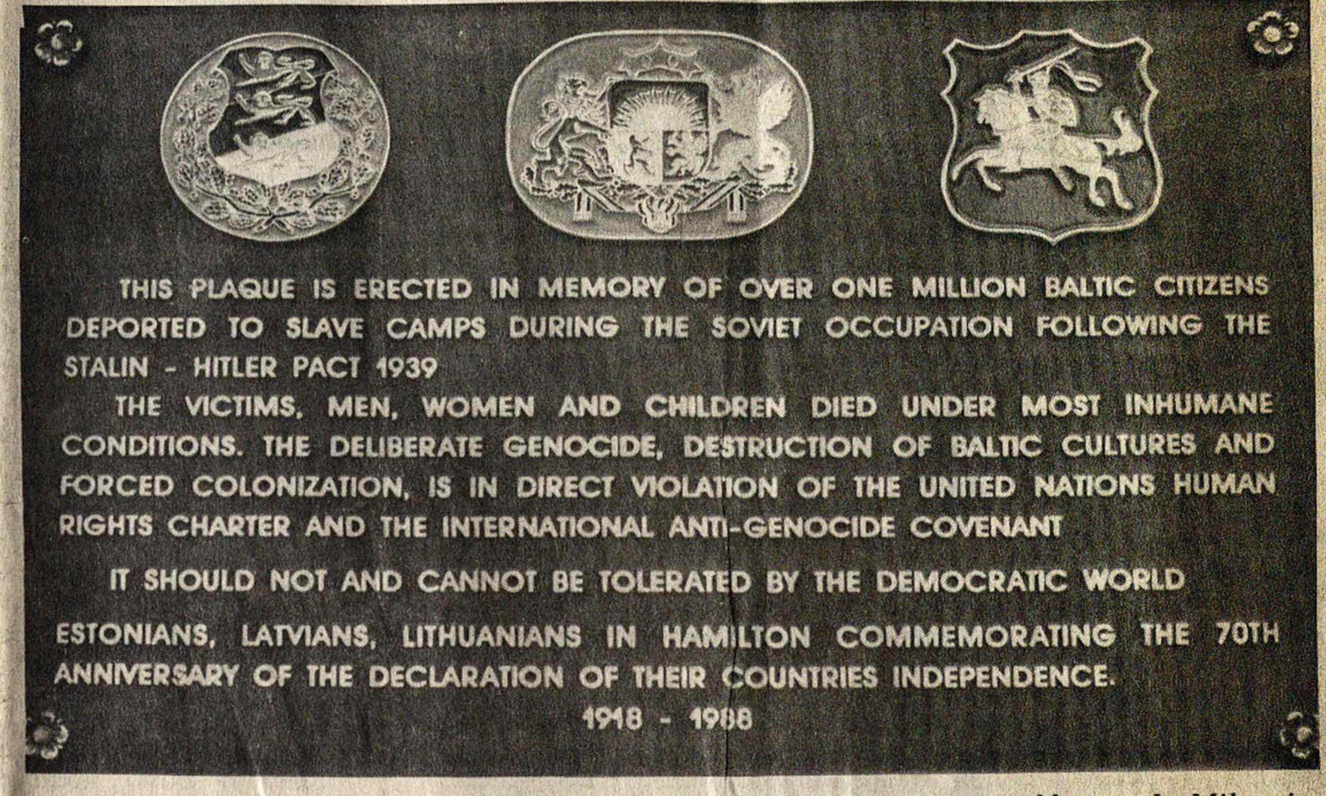

Nuotr: J. Miltenio

PABALTIEČIŲ MEMORIALINĖ LENTA atidengta iškilmingame susirinkime HAMILTONO MIESTO VALDYBOS Namuose. Plačiau - žiūr. 7 psl. Žemiau dedame teksto vertimą: NL

" Ši memorialinė lenta skirta prisiminti daugiau kaip milijono Baltijos valstybių piliečių trėmimams į vergų stovyklas, kurie buvo įvykdyti Sovietų okupacijos metu po Stalino-Hitlerio Pakto pasirašymo 1939 metais.

Aukos - vyrai, moterys ir vaikai mirė nežmoniškiausiose sąlygose. Planuotas genocidas, naikinimas baltų kultūrų ir vykdoma kolonizacija tiesioginiai prieštarauja Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Čarteriui ir Tarptautiniam anti- genocido susitarimui.

To demokratinis pasaulis negali ir neprivalo toleruoti.

Estai, latviai, lietuviai Hamiltone, minėdami 70-tąją sukaktį nuo savo valstybių nepriklausomybių paskelbimo 1918 - 1988.

****

KLB ŽINIOS:

Peticija, kuriai Lietuvoje parašus renka SĄJŪDIS ir LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SĄJUNGA, yra platinama ir Kanadoje per visas KLB apylinkes ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungą. KLB paprašytas, į parašų rinkimo talką yra atėjęs KANADOS JUODOJO KASPINO DIENOS KOMITETAS, kuris yra išsiuntęs peticiją visiems savo vietiniams komitetams. Peticijos reikalas bus iškeltas per vietines **rugpjūčio 23 dienos demonstracijas.** Tuomet taip pat bus renkami parašai kitataučių tarpe.

(Nukelta į 2 psl. .....)

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366–6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – $ 22.00
Rėmėjo – $ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

/ .....atkelta iš 1 psl./ KLB ŽINIOS:

Prašome visų Kanados lietuvių ne tiktai pasirašyti peticiją, bet ir parinkti parašų savų kaimynų ir bendradarbių tarpe. Išeivijoje surinkti parašai bus pasiųsti JUNGTINIŲ TAUTŲ GENERALINIAM SEKRETORIUI. Užpildytus peticijų lapus pršom grąžinti į KLB raštinę, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8.

• Š. m. rugpjūčio 3 d. Prisikėlimo parapijos patalpose Toronte, įvyko BALTIEČIŲ FEDERACIJOS KANADOJE posėdis. Buvo svarstoma tolimesnė veikla ryšium su Federacijos memorandumu, kuris buvo įteiktas Kanados vyriausybei š.m. gegužės mėn. Vienas iš skubiausiai įgyvendintinų memorandumo reikalavimų, tai įsteigimas Kanados parlamento ad-hoc komiteto siekimui ir tyrimui įvykių Baltijos valstybėse. Buvo pranešta, kad Kanados min. pirm. B. Mulroney vyks į Sov. Sąjungą šį rudenį. Ta proga Baltiečių Federacijos Kanadoje atstovai prašys su juo susitikti prieš jam išvykstant, kad galėtų pateikti jam pilnesnes informacijas apie dabartinius įvykius Pabaltijo kraštuose.

• Š.m. rugpjūčio mėn. 8 d. KLB raštinėje lankėsi iškilioji lietuvaitė "Miss Lietuva"- Lucija Gruzdytė iš Vilniaus, lydima O. Macevičienės ir R. Karasiejienės. KLB reikalų vedėja D. Deksnytė viešnias painformavo apie KLB ir Kanados lietuvių veiklą. Be suvenyrų iš įvairių Kanadoje įvykusių lietuviškų renginių, joms buvo įteiktas ir komplektas iškarpų iš Kanados spaudos apie įvykius Lietuvoje.

REIKALINGA SKUBI PAGALBA LIETUVAI!!

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba ragina visus išeivijos lietuvius jungtis prie Lietuvos žmonių pastangų, reikalaujant panaikinti Molotovo-Ribbentropo pakto pasekmes. Lietuvoje tikimasi surinkti 2 milijonus parašų. PRISIDĖKIME IR MES RINKDAMI PARAŠUS SAVO IR KANADIEČIŲ TARPE. Išeivijoje surinkti parašai bus įtkti JUNGTINĖMS TAUTOMS.

Lietuvoje paruošta ši peticija, kuris bus įteikta Sovietų Sąjungos, Vakarų ir Rytų Vokietijos vyriausybėms ir Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui.

"TSRS, VFR, VDR VYRIAUSYBĖMS, SNO GENERALINIAM SEKRETORIUI

1939 m. rugpjūčio 23, rugsėjo 28 ir 1941 m. sausio 10 d. s l a p t a i s i a i s p r o t o k o l a i s prie vadinamo Molotovo-Ribbentropo pakto, Lietuva tapo derybų tarp Vokietijos Reicho ir Tarybų Sąjungos objektu 1940 m. birželio 15 d. Lietuva buvo raudonosios armijos o k u p u o t a , o rugpjūčio 3 d. a n e k s u o t a, prieš Lietuvos gyventojų valią įjungta į TSRS sudėtį.

Vokietijos Reicho ir Tarybų Sąjungos vyriausybių politiniai ir kariniai veiksmai Tautų Sąjungos narių Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu yra grubus tarptautinės teisės pažeidimas.

Reikalaujame, kad TSRS, VFR, VDR vyriausybės paskelbtų Molotovo-Ribbentropo pakto slaptuosius protoko - lus neturinčiais juridinės galios nuo pat jų pasirašymo momento.

Reikalaujame, kad TSRS lividuotų Molotovo-Ribbentropo pakto pasekmes, išvestų iš Pabaltijo valstybių savo okupacinę kariuomenę ir leistų šių valstybių tautoms pačioms nustatyti politinę-socialinę santvarką Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Prašome visų Kanados lietuvių ne tiktai pasirašyti peticiją, bet ir parinkti parašų savo kaimynų tarpe. Užpildytus peticijų lapus prašom grąžinti į KLB raštinę, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8.

KLB Krašto Valdybos vardu:
Vytautas Bireta, pirm.

****

Birželio mėnesį:
- Buvo baigta išsiųsti knygas, kurias Kanados lietuviai suaukojo Lietuvai. Knygos buvo skirtos Sąjūdžiui, "Katalikų Pasaulio" Redakcijai, Lietuvos tikintiesiems ir jaunimo vedamai skaityklai Lietuvių Literatūros ir Meno Institute. Viso knygų buvo išsiųsta virš 35o kg. Siuntimo išlaidos siekė arti $1.500. Sąjūdžio vardu **Alvydas Medalinskas** išreiškė padėką Kanados lietuviams.

KLB Krašto Valdyba dėkoja jaunimui, kuris paaukojo daugelį valandų knygų įrašymui ir supakavimui.

- KLB tarpininkaujant, Sąjūdžio deputatai Kazimieras **Motieka** ir **Mečys Laurinkus** dalyvavo tarptautinėje konferencijoje "TAIKINGAS PERĖJIMAS Į DEMOKRATIJĄ", kuri vyko š.m. **birželio mėn. 28 -30 d.d. Londone, Anglijoje.**

PIRMA KARTA UŽ VIENO STALO TARĖSI OKUPUOTOS LIETUVOS IR LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ VEIKĖJAI

Nepaprasta buvo šių metų XXXVI-toji EUROPOS LIETUVIŲ STUDIJŲ SAVAITĖ, vykusi Švedijoje, Gottland'o saloje, Katthamarsvik miestelyje. Pirmą kartą buvo atvykę iš okupuotos Lietuvos veikėjai: BURAČAS A.- **LP Sąjūdžio Seimo Tarybos narys, Lietuvos mokslo istorijos ir filosofijos sąjungos pirmininkas;** KUDABA Č.- **LP Sąjūdžio Seimo Tarybos narys, Lietuvos Kultūros Fondo pirmininkas;** LANDSBERGIS Vyt.- **LP Sąjūdžio Seimo Tarybos pirmininkas;** MOTIEKA K. - **LP Sąjūdžio Seimo Tarybos narys, Lietuvos Olimpinio Komiteto vicepirmininkas;** PALECKIS J.V. - **LKP CK ideologijos skyriaus vedėjas;** TERLECKAS A. - **Lietuvos Laisvės Lygos pirmininkas.**

Laisvojo Pasaulio lietuviams atstovavo šiame susitikime dr.KAZYS BOBELIS - **VLIK'o pirmininkas** ir IRENA LUKOŠEVIČIENĖ - **PLB Valdybos vicepirmininkė.**

Visi čia suminėti pasirašė KOMUNIKATĄ, PARUOŠTĄ XXXVI-je EUROPOS LIETUVIŲ STUDIJŲ SAVAITĖJE, vykusioje Švedijoje nuo **1989 m. liepos mėn.30 iki rugpjūčio mėn.6 d.,**

i š k l a u s ę

pranešimus apie dabartinę Lietuvos politinę, ekonominę, ekologinę ir socialinę padėtį, kultūros, švietimo, jaunimo auklėjimo problemas bei Bažnyčios vaidmenį tautos atgimimo procese, o taip pat pasidalinę mintimis su Studijų Savaitės dalyviais apie tų problemų galimus sprendimų kelius ir būdus,

s u t a r ė m e:

VISŲ PASAULIO LIETUVIŲ GYVYBINIS TIKSLAS YRA NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMAS.
Katthamarsvik 1989.08.06.

Šiame susitikime, pagal ELTOS pranešimą, dr. Kazys Bobelis skaitė paskaitą apie išeivijos lietuvių politinę veiklą, jos uždavinius bei atsiekimus ir apie koordinaciją bendros pasaulio lietuvių ir okupuotos Lietuvos lietuvių veiklos, siekiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Prof.Vytautas Landsbergis kalbėjo apie Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio tikslus, atsiekimus ir ryšius su TSLR deputatais, vyriausybe bei Lietuvos komunistų partija. Akademikas A.Buračas diskutavo ekonominius, ekologinius, socialinius ir kultūrinius pasireiškimus okupuotoje Lietuvoje ir jų reikšmę laisvinimo darbe. Teisininkas Kazys Motieka nagrinėjo galimybes pravesti konstitucinius pakeitimus kelyje į Lietuvos valstybinį, teisinį savarankiškumą.. Irena Lukoševičienė supažindino su išeivijos kultūriniais ir lituanistiniais švietimo užsimojimais ir atsiekimais, iškeldama didingą pasaulio lietuvių šokių ir dainų švenčių reikšmę lietuvybės išlaikyme. Justas Paleckis, aiškino apie demokratizaciją Lietuvos komunistų partijos ir jos norą įsijungti į Lietuvos nepriklausomybės atstatymo darbą. Pripažino didelius sunkumus iš konservatyviojo partijos bloko. Ilgametis Lietuvos pogrindžio veikėjas, kankintas daugelį metų kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose Antanas Terleckas ilgoje kalboje supažindino su Lietuvos Nepriklausomybės Sąjungos(apjungusios okupuotos Lietuvos politinius, visuomeninius ir ideologinius judėjimus) programa ir darbais Lietuvos laisvės kovoje, bei sutinkamomis kliūtimis.

Visų pranešimai buvo labai plačiai ir išsamiai išdiskutuoti. Iškilo daugybė įvairiausių pasisakymų ir minčių nagrinėjimų, vedančių į teigiamą Lietuvos laisvinimo koncepcijos supratimą.

Kalbėtojai buvo taktiški ir tolerantiški, pateikdami savo pranešimus ir pasiūlymus vieningai veiklai Lietuvos nepriklausomybės darbe. Jautėsi aiški vieningumo ir bendro darbo ieškojimo dvasia.

Išvadoje, **pirmą kartą Lietuvos laisvės kovos istorijoje buvo priimtas komunikatas, pasirašytas pagrindiniu okupuotosios Lietuvos ir laisvojo pasaulio organizacijų vadovų, siekiantis pilnos Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.**

Šioje konferencijoje buvo ir daugiau kitokių nepolitinių pranešimų.

Grįžta karstai iš Igarkos

Apie 15.000 minia pasitiko Kėdainių kariniame aerodrome, su vėliavomis ir žvakutėmis sibirinių tremtinių 128 karstus. Juos atskraidino karinio transporto lėktuvas. Kartu sugrįžo ir Igarkoje dirbusios lietuvių ekspedicijos tremtinių palaikams surasti, jų tarpe buvę tremtiniai ir jaunimas. Vienai grupei vadovavo Vytautas Putna iš "Tremtinio" Klubo, antrai - 19-kos jaunimo grupei - Romas Bakutis, Lietuvos Komjaunimo Centro Komiteto instruktorius, kuris padėjo suorganizuoti pirmąją kelionę į Igarką pernai. Trečiai grupei vadovavo "Tremtinio" Klubo atstovas Petrokas. Su juo važiavo daug buvusių tremtinių, kad atpažintų laidojimo vietas.

Karstai buvo apdengti tautinėmis vėliavomis. Žodžius pasakė Bažnyčios, Sąjūdžio Seimo Tarybos, valstybės ir vietinės valdžios atstovai.

Kalbėjo gerai tremtinio dalią pažinęs, grąžintas į Lietuvą kun. Sigitas Tamkevičius. Savo žodyje jis pasakė ir tai:

"...Ačiū jums, kad buvote šitokie, mes jus sutinkame kaip laimėtojus, jus būsite su mumis ir mokysite mus mylėti Lietuvą, kaip jūs ją mylėjote seniau. Į kapus jus varė ne tik šaltis ir badas, bet ir tėvynės ilgesys.... Gyvuliniuose vagonuose pažeminti ir ujami, jūs meldėtės net už savo kankintojus. Jūs mokysite mus mylėti žmones, kaip jūs mylėjote tenai, mokėdami dalintis paskutiniu duonos kąsniu. Jūs kviesite atgailauti visus, kurie jus kankino, jus budinsite sąžines. Jūs mokysite mus atleisti vieni kitiems ir būti vieningais ir niekada nekasti duobės savo broliui lietuviui (Red. pabraukta). Į jūsų auką mes atsiremsime, kai bus sunku, kai ateis noras nuleisti rankas, bestatant naujos tėvynes namą. Ačiū, kad tiek daug pakėlėte, sugrįžote ir liksite brangiausioji mūsų tautos dalis".

Aerodrome vyko ir gedulingas mitingas, giedamos įvairios psalmės ir giesmės. Karstus sukrovus į automobilius išgabenti į įvairių rajonų apylinkes laidojimui, Kėdainių gyventojai stovėjo šalikelėse su žvakutėmis rankose. 5 karstai buvo išvežti į Vilniaus Šv.Teresės bažnyčią, kitą rytą į Vilniaus archikatedrą ir po pamaldų nuvežti laidojimui į įvairias kapines.

Vilniaus Universiteto žurnalistikos studentė Ramunė Sakalauskaitė Igarkoje su ekspedicija išbuvo liepos 3-26 d.d. Ji pasakojo, kad ekspedicijai atvykus paaiškėjo, kad niekas nebuvo padaręs jokių karstų palaikų pervežimui. Teko jaunimo grupei su vietos gyventojų talka patiems gaminti medinius ir cinkinius karstus. Daugelio ekspedicijos narių šeimos, kad ir nebuvo nukentėjusios, bet jaunimas norėjo talkininkauti ir dalyvauti.

Lietuvių temtinių pėdsakų ieškojo ir vietos archyvuose Igarkos Vykdomajame Komitete, miško ir buitiniame kombinate. Dar daugiau dokumentų saugoja Krasnojarsko Saugumo Komitetas. Buvo rasti dokumentai, patvirtinantys, kad iš daugumos moterų tremtinių buvo atimami 2-3 metų amžiaus vaikai; keliamos bylos už 15 minučių pavėlavimą į darbą; daugumai nebuvo garantuojamas gyvenamasis plotas, o tiktai skiriami vasariniai barakai.

Kita karstų grupė bus atvežta traukiniu nuo Laptevos jūros.

Į Kėdainių aerodromą atvežtieji tremtinių karstai yra pirmieji, sugrąžinti Lietuvon.

Kėdainių karinį aerodromą įrengė sovietai, sulyginę ir atėmę derlingus žemės plotus.

Išeivijoje apie Igarką parašė knygą **Elena Juciūtė,** buvusi tremtinė. Knyga buvo išleista 1983 m. Putname, JAV.

Konferencijos organizatoriai, Tarptautinis Juodojo Kaspino Komitetas, buvo labai patenkinti, turėdami progos išgirsti tiesioginiai apie vykstančius procesus Lietuvoje bei siekius. Konferencijoje taip pat dalyvavo kitų Rytų Europos tautinių judėjimų atstovai. Remiantis šios Konferencijos pasisekimu, planuojama suruošti panašų įvykį ateinančiais metais.

Birželio mėn. įvyko du pagrindiniai BALTIEČIŲ FEDERACIJOS KANADOJE ruošiami renginiai. Pirmasis - BIRŽELIO TREMIMŲ minėjimas, prie kurio kasmet prisideda ir jaunimas, suruošdamas eiseną į Toronto miesto rotušės aikštę ir ten trumpą programą. Šiais metais pagrindinė organizatorė buvo Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkės pavaduotoja Onutė Žukauskaitė. Jai talkino daug lietuvių jaunimo iš Toronto ir iš Hamiltono.

Už puikiai suruoštą eiseną bei įspūdingą programą organizatorei ir visiems prisidėjusiems nuoširdus ačiū.

Antrasis renginys - tai BALTIEČIŲ VAKARAS, kuris įvyko š.m. birželio mėn. 21 d. Parlamento Rūmuose, Ottawoje. Šiais metais dalyvavo daugiau kaip 200 svečių.

Ne vienas kitatautis svečias komentavo apie šio Vakaro profesionalų suorganizavimą bei sklandžią eigą. Tai buvo jau **17-tasis tradicinis Baltiečių Vakaras.** Šiais metais jis gerai pavyko daugiausiai dėka Ottawos LB Apylinkės pirm. Ritos Rudaitytės, kuri antrus metus vadovauja šio Vakaro vietiniam rengimo komitetui. Jai talkino nedidelis būrys Ottawos lietuvių, kurių pastangos ir darbštumas užtikrino šio neeilinio vakaro pasisekimą. Visų šių veikėjų dėka lietuviai gali didžluotis savo įnašu į baltiečių veiklą Kanadoje.

- KLB iškvietimu, Kanadoje dvi savaites lankėsi ilgametis sąžinės kalinys **BALYS GAJAUSKAS su šeima.** Š.m. birželio mėn. 18 d. Toronto Lietuvių Namuose įvyko jų pristatymas Toronto visuomenei. Birželio 20-23 d.d. jie praleido Ottawoje, kur dalyvavo Baltiečių Federacijos Kanadoje suruoštame **Baltų Vakare** Parlamento Rūmuose, susitiko su žurnalistais ir su apylinkės lietuviais. Birželio mėn. 25 d. Gajauskų šeima aplankė Hamiltono lietuvius Medžiotojų Klube.

Sugrįžus į Torontą, Balys Gajauskas pasimatė su visa eile Kanados spaudos atstovų ir lietuviais veikėjais. Minėtų apylinkių lietuviai parodė jau įprastą jų dosnumą, suaukodami nemažą aukų Gajauskų šeimai ir jų kelionės iš Kalifornijos išlaidoms padengti.

Liepos mėnesį:
- KLB Krašto Valdybos posėdis įvyko liepos mėn. 10 d.Lietuvių Namuose. Posėdyje taip pat dalyvavo Kanados Lietuvių Kultūros Muziejaus- Archyvo vedėja **dr.R. Mažeikaitė** ir **R.Bilevičius.** Jie pristatė projektą muziejaus-archyvo vidaus įrengimui. Vien eksponatams vitrinų pagaminimas kainuos iki $ 6.000. Dabar sparčiai ruošiamasi oficialiam atidarymui, kuris įvyks **š.m. rugsėjo mėn. 24 d.**

Kultūros Komisijos p-kė **Rasa Kurienė** pranešė, kad š.m. rugsėjo mėnesį yra planuojamas trijų dienų seminaras apylinkės chorvedžiams bei choristams. Seminarą praves **muz. Dalia Viskontienė, J. Govėdas ir svečias dirigentas iš Lietuvos.**

Pranešta, kad Londono,Ont. apylinkėje yra susikūrusi grupė asmenų, kurie rūpintųsi studentais, atvykstančiais iš Lietuvos į Kanadą studijuoti. KLB Švietimo komisijos pirm. **Algis Vaičiūnas** sutiko priimti šią grupę po savo komisijos sparnu ir palaikyti ryšius su jais.

1989 m. ŠIAURĖS AMERIKOS PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

1989 m. Š.A.Pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks š.m. **RUGSEJO mėn. 9 - 10 d.d.** Latvių Stadione **SIDRABENE,** Milton, Ont., tarp Toronto ir Hamiltono. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių.

Varžybos vyks vyrų, moterų ir visose prieauglio ir senjorų (Sub-masters ir Masters) klasėse. Dalyvių skaičius neribotas visose klasėse.

Varžybų pradžia šeštadienį RUGSEJO mėn. 9 d., **2 val. p.p.** Registracija nuo **12:00 val.** Sekmadienį varžybų tąsa nuo **10 val.r.**

Dalyvių registracija - iki rugsėjo mėn. 5 d., pas PSF-jos ir ŠALFASS-gos lengvosios atletikos vedėją Algį Malinauską, 1317 Hillview Cresc., Oakville, Ont. L6H 2C6, tel: (416) - 844-7694.

Smulkios informacijos yra praneštos visiems sporto klubams. Klubams nepriklausantieji, dėl informacijų gali kreiptis į bet kurį sporto klubą ar tiesiog į A. Malinauską.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių lengvaatletams. DALYVAUKITE!

ŠALFASS LENGVOSIOS ATLETIKOS KOMITETAS IR
ŠALFASS CENTRO VALDYBA

GIMNAZISTAI ŠAULIŲ GRETOSE - PRAEITĮ PRISIMINUS

Šaulys Ant. Kenstavičius

Ūkanotas ir šlapias **1920 m.ruduo.** Mokiausi tuo laiku Mažeikių Vidurinėje Mokykloje. Nemažai mokinių dėl mokyklų neveikimo I-ojo Pasaulinio karo metu jau buvo praaugę tradicinį moksleivio amžių, bet manęs tie metai dar nelietė.

1920 m.spalio mėn. 13 d. pastebėjau mokyklos salėje skelbimą, kad tuoj po pamokų bus visų mokinių - gimnazistų susirinkimas ir įsteigtas šaulių būrys. Mokyklos direktorius Petras Bimba mums papasakojo, kas tai yra Šaulių Sąjunga ir kokie jos tikslai. Priminė, kad Lenkijos kariuomenė prieš 6 dienas okupavo mūsų sostinę Vilnių ir jo apylinkes. Latvijos kariuomenė, naudodamasi ta kritiška mūsų padėtimi, jėga paėmė Eglainę, Subatę ir jos apylinkes. Lietuvos kariuomenė prieš lenkus perėjo į kontra-puolimą. Ylakių būrio ats.pusk. Feliksas Veitas, su keliolika šaulių, išvykęs į lenkų frontą.

Direktoriui Bimbai prakalbą baigus, 16 gimnazistų užsirašėme šauliais. Tuojau pat čia, salėje, mus ir iš miesto atvykusį Ildefonsą Sadauską pamokė rikiuotės paskirtas būrio vadas mokytojas šaulys Augustinas Virkietis. Vėliau būrio narių skaičius kiek padidėjo iš gimnazistų ir apylinkės kaimų ūkininkaičių.

Rikiuotės mus kelis sykius pamokė Mažeikių geležinkelio komendantūros Ltn.Lingvenis ir viršila Gvildys. Jis mus supažindino ir su vokiečių pavyzdžio šautuvais.Mažeikiuose buvo daug visokio rango geležinkelio tarnautojų, bet iki 1922 m. niekas iš jų Šaulių Sąjungai nepriklausė. Panašiai buvo ir su pašto tarnautojais, milicija (policija) ir miškų žinybos pareigūnais. Jie į šaulius žiūrėjo su tam tikru atsargumu, kaip į kariškos policijos agentus. Netrūko ir visokių gandų skleidėjų, kad esą Lietuva yra maža - neišsilaikys, ją Lenkija okupuos, o trikampį Laižuva-Mažeikiai-Lūsė, pasigrobs Latvija, nes tada Ryga su Liepoja tik per Mažeikius geležinkelių tegalėjo susisiekti.

Šaulių apginklavimas tuo laiku buvo silpnokas. Rinktinės (tuo laiku vadinamo "skyriaus") vadas Pazukas sandėlyje turėjo apie 15 įvairių, bet daugiausiai vokiškų šautuvų. Kaimuose gyvenantieji šauliai beveik visi turėjo nuosavus karinius šautuvus, vienokiu ar kitokiu būdu įsigytus 1919 m. rudenį iš demoralizuotų ir pakrikusių bermontininkų. Panaši padėtis buvo ir šito apskrities valsčių ar bažnytkaimių būriuose. Tuo metu Vegerių valsčiuje ir dar daugelyje bažnytkaimių, šaulių būrių ar grandžių nebuvo suorganizuota. Dar nebūdamas šauliu, aš jau turėjau nelegaliai 3 kariškus šautuvus, juos 1920 m. pavasarį, maudydamasis Varduvos upėje radau, išsitraukiau ir vakaro tamsoje, padedant broliui Steponui, parsinešėme į čia pat esantį tėvo ukį. Mano tėvas, buvęs Rusijos caro kariuomenės kareivis, ginklus mėgo. Vengiant kaimynų kalbų, tuščioje mūsų daržinėje tėvas patsai pirmas iš kiekvieno šautuvo iššovė po 2 šovinius. Išmokė mane ir brolį Steponą šautuvą užtaisyti, išimti spyną ir valyti ginklus. Jo priežiūroje, leido toje pat daržinėje iššauti po kelis šovinius. Ginklai buvo laikomi klėtyje, gerai paslėpti ir tik - dažniausiai sekmadienių popietėse- mes juos trumpam laikui išsiimdavome ir džiaugdamiesi išsivalydavome.

Įsisteigus Pikelių miestelyje šaulių būriui, dovanojau jam iš mano rastųjų vieną šautuvą, su antruoju šautuvu **1923 m.** dalyvavau Klaipėdos Krašto atvadavime ir tų pat metų vasario mėn. 15 d., paleidžiant mane tęsti mokslą, mano šautuvas ir visų kitų tos kuopos savanorių šautuvai liko "laikinai" Klaipėdos Krašto I-ojo pėstininkų savanorių pulko 9-tos kuopos sandėlyje. Trečią šautuvą, jau būdamas Klaipėdos miesto Šaulių Batalijono vado adjutantu, 1938 m. dovanojau XX-tajai Šaulių Rinktinei.

Amerikos lietuvis Pranas Butkus 1921 m. pradžioje buvo iš Kauno į Mažeikius atkeltas Ūkio Banko direktoriumi. Jis čia išbuvo tik dvejus metus, bet mus, Mažeikių 119 būrio šaulius sporto ir meno-teatro srityje, vadovaujant Vaičkui, gerokai pralavino. Įsteigta šaulių futbolistų komanda, vadovaujama Dimavičiaus. Parūpino sporto įrankius: diską,ietį, rutulį ir bokso pirštines. Prie Rinktinės (Skyriaus) įsteigė knygynėlį, parūpindamas iš Amerikos nemažai lietuviškų knygų. Pradėta ruošti vieši vakarai su vaidinimais, o vasaros metu, prie Ventos upės, Rausčio pušynėlyje - gegužinės ir futbolo rungtynės su apylinkių miestelių komandomis. Būrin įsijungė pirmosios 2 moterys šaulės, vietos pašto tarnautojos Znotaitė ir Veršelytė. Nariais jau buvome skaitlingi. Jokios uniformos šauliai neturėjo, nes faktinai jos dar ir nebuvo. Metalinis šaulio ženklas, segamas prie švarko kairiojo atlapo, jau buvo ir jų Skyriaus (Rinktinės) raštinėje galimas nusipirkti. Būrio visuotinuose susirinkimuose tuomet vienas kitą vadinome "draugu". / bus daugiau /

KRITUSIEMS ŠAULIAMS

Kovoj jūs jau žuvot mielieji šauliai,
Garbingi didvyriai, tėvynės sargai.
Jūs matėte tekančios saulės varsas,
Pajutote skriaudas, nelaimes visas.

Lavonais nuklojot visus kelelius,
Kraju numazgojot griovius, takelius.
Į laisvę mes žengiam kur saulė šviesi,
Negąsdina priešai, mirtis nebaisi.

Nevystančių lapų vainikus pinu,
Kartu su sesutėm kapus dabinu,
Garbė jums tebūna pirmieji šauliai,
Kurie taip tėvynę mylėjot giliai.-

P.S. Šiandien jau nebeatsimenu tiksliai, kas šitą melodingą ir liūdną dainą yra parašęs? Spėju, kad Turčiniškis ar Vaičiūnas? Per didesnes šventes, ją dainuodavo Mažeikių gimnazijos choras, vadovaujamas mokyt. Pukevičiaus. Būtų gerai, kad ta daina būtų ir dabar į visuomenę grąžinta.

A.K.

L.S.S-gos XIII skyriaus, 119-tas Šaulių burys "Medelių Sodinimo" šventėje Mazeikiuose 1924 m. gegužės mėn.
P.S. Iš čia matomų šaulių šiandien dar 6 esame neiškeliavę į kapines...

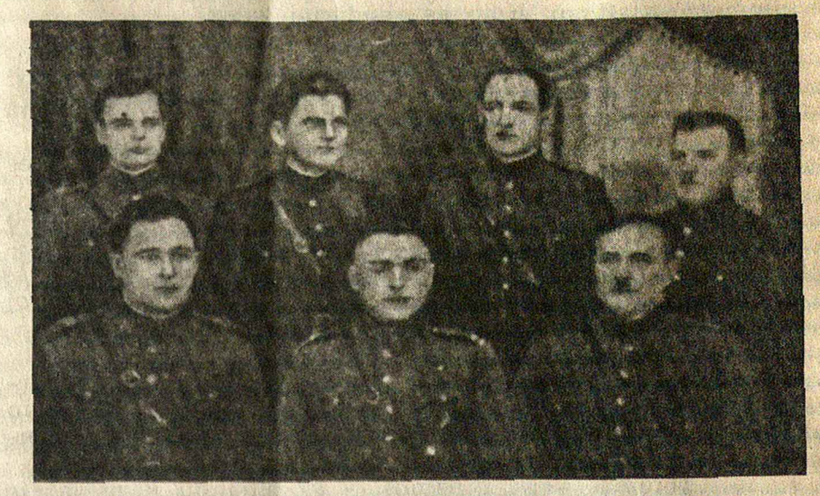

Mažeikių Šaulių Būrio Taryba; Iš kairės: š.j.psk. Kazys Piščikas - II b.vado pavad., š. ats. ltn. Antanas Kenstavičius, būrio vadas, š.eil. Ignotas Grigalis- tarybos pirm. pavad.; stovi: š. eil. Bronius Sadauskas- sekr., š.pask. Feliksas Norkus- I b. vado pavad., š. eil. Kostas Širvinskas - ižd.ir š. eil. Vincas Čerkasas - švpiet. vadovas.

P.S. Šaulys psk. Felikas Norkus ir š. Ignotas Grigelis buvo sovietų valdžios 1941 m. birželio mėn. išvežti Sibiran ir ten nukankinti. Šaulys Bronius Sadauskas (kilęs iš Švenčionių) "persiorientavo", užsivilko milicininko uniformą ir 1941 m. pasitraukė Rusijon.

TOKIA BUVO PRADŽIA...

Šaulys Ig. Petrauskas

1919 m., spalio ar lapkričio mėnesį, dienos gerai nebeprisimenu, aš ir Ketūnų pradžios mokyklos mokytojas Ličkūnas Stasys padavėme pareiškimus, kad priimtų mus į būsimąją Šaulių Sąjungą. Tuo laiku dar nebuvo sudaryta nei būrių, nei Centro valdybos. Kauno mieste tik ką buvo pradėtas formuoti branduolys - centras ar vienetas. Jokie raštai ar aplinkraščiai nebuvo dar gaunami, nes tik vėliau juos pradėjo leisti.

Sedos mieste tuo laiku buvo tiktai keli šauliai, nepasivadinę nei būriu, nei skyriumi ir mudu- aš ir mokytojas Žičkūnas buvome iš pat pradžių, kartu su kitais sediškiais apginkluoti per miliciją šautuvais. Milicija buvo aprengta anglų uniformomis, o vėliau pasivadino policija. Pirmiausiai ir daugiausiai dirbome su milicija, padedami vykdant kratas, apsupimus vokiečių kariuomenės likučių (bermontininkų), taip pat ir raudonųjų- bolševikų. Ne viena kulka prašvilpė mums pro ausis...

Pradėjus formuoti rinktines, Mažeikių mieste susidarė 13-toji rinktinė. Sedos miesto šauliai pavadinti 5-tuoju Sedos šaulių būriu. Jam priklausėme ir mudu-mokytojas Ličkūnas ir aš.

Abu pasitarę, atsiklausę 5-to Sedos Šaulių Būrio vadovybės dėl steigimo prie Sedos būrio Ketūnų šaulių skyrių, susitarėme, kaip tai padaryti. Ketūnų bažnytkaimyje per tris metus gavome 4 šaulių kandidatus. Čia buvo sunku rasti naujų šaulių, nes bažnytkaimyje buvo apgyvendinta 10 rusų šeimų. Mokytoją Ličkūną iškėlus į Mažeikius, likau vienas stiprinti šaulių skyrių. Vėliau suradau 16 šaulių 20-tame ugniagesių skyriuje. Padėjau sudaryti stygų orkestrą paradams, gegužinėms ir vakarams ar vaišėms. Taip pat visada padėdavau policijai, kai reikėdavo sulaikyti plėšikus, vagis ar bandituojančius komunistus.

Grįžęs iš tarnybos Lietuvos kariuomenėje, vadovavau šaulių manevruose raiteliams. 5-tas Sedos šaulių būrys turėjo du skyrius - Ketūnų bažnytkaimyje ir Grustėje.

Ketūnų šaulių skyriui vadovavau iki Šaulių Sąjungos uždarymo. Po to buvau įtrauktas į sąrašus išvežimui į Sibirą. Tai sužinojęs, slapsčiausi miškuose, būdamas partizanu.

DĖŠINĖJĖ:

žinomo šaržisto
J. Penčylos
šaulių veikėjų
šaržai.

APAČIOJE:

Moterys šaulės
Šaulių XX-mečio
minėjime
ir
ten pat vykusių
šaulių pratimų
vaizdas.

Nuotraukos iš paskutiniojo TRIMITO, išleisto nepriklausomoje Lietuvoje 1939 m. birželio mėn. 30 dieną.

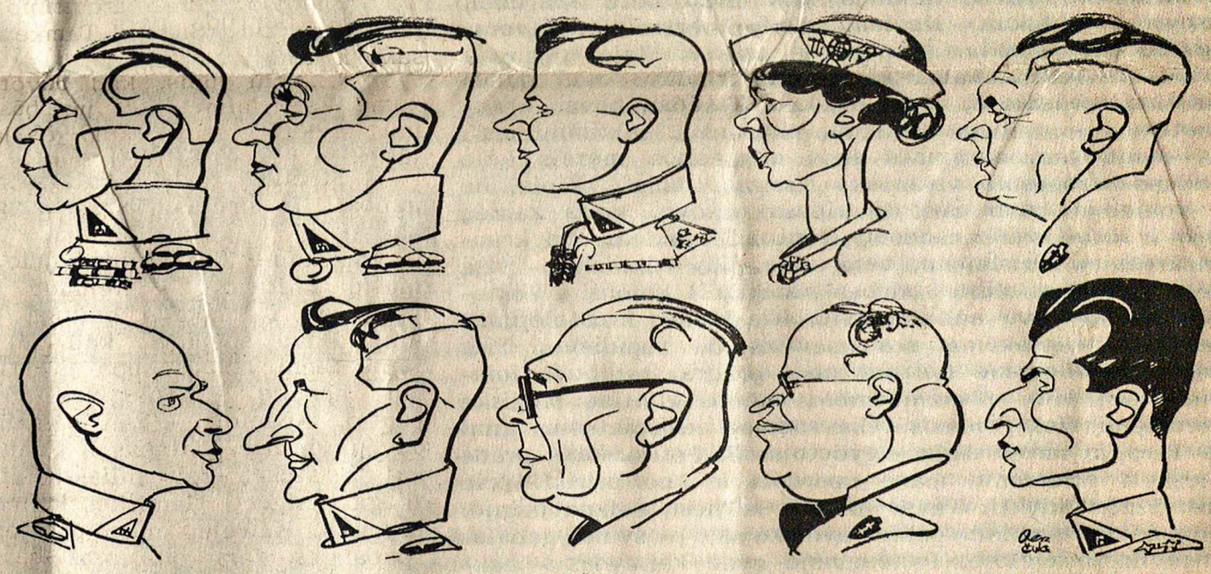

ŠAULIŲ S-GOS VADAS IR ŠTABO BENDRADARBIAI ŠARŽAIS. *Plk. Pr. Saladžius — vadas, g. št. plk. ltn. P. Žukas — štabo viršininkas, adm. kpt. A. Gedmantas — adjutantas, S. Marcinkevičienė — moterų vadė, V. Daugvardas — kultūros ir švietimo sk. viršininkas, mjr. M. Karaša — karinio mokymo sk., mjr. J. Matulionis — ūkio skyr. viršininkas, N. Martinonis — s-gos choro dirigentas, J. Kalnėnas — Trimito redaktorius, ats. ltn. K. Tumas — sporto vedėjas*

Šaržavo dail. J. Penčyla

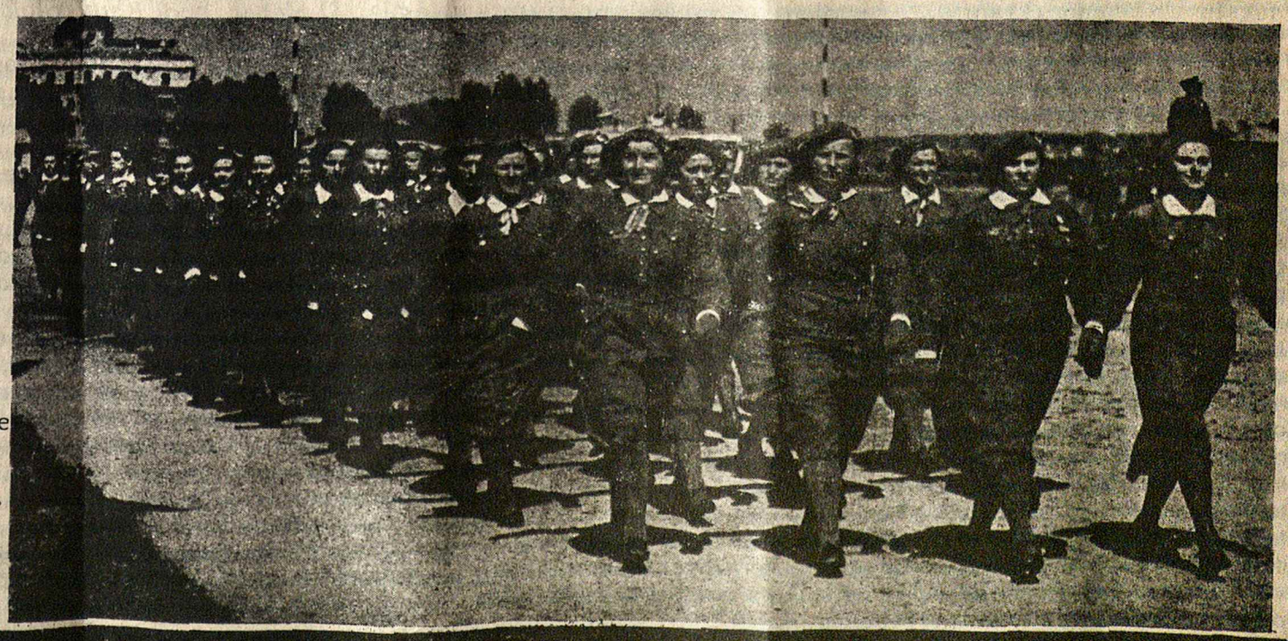

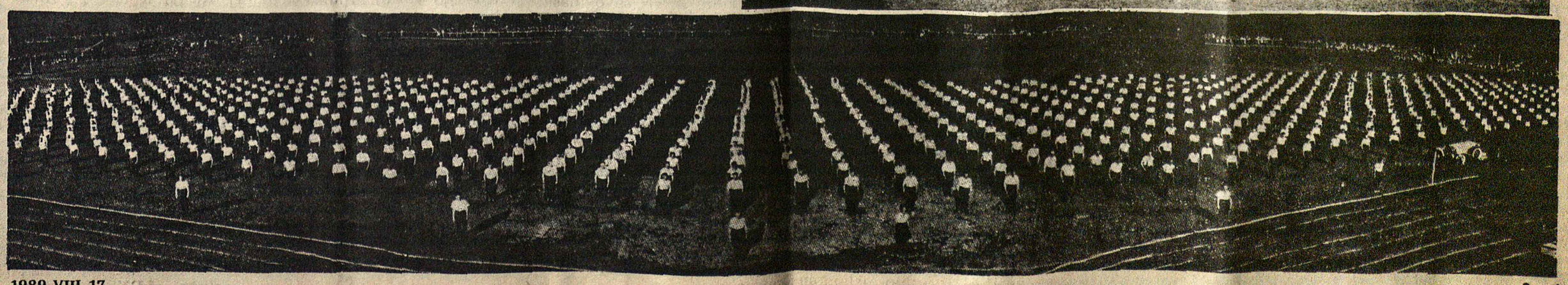

KULTŪRINIS PUSLAPIS

AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE

/ Iš ANTANINOS GARMUTĖS pasakojimų "EŠALONAI"/:

Vaikai - labiausiai privilegijuota klasė mūsų visuomenėje.
V.I. Leninas

KELIAS Į VAGONĄ

Aš- iš ešelono, kuris ateina iš mano vaikystės. Iš vaikystės, kuri kiekvienam žmogui - pačių ryškiausių ir įspūdingiausių išgyvenimų metas.

Man buvo 13 metų. Mokiausi Kauno 13-toje vidurinėje mokykloje. Vagonas, į kurį mane įsodino, nebuvo 13-tas. Devyniasdešimt kelintas. Gyvulinis vagonas, lentomis padalintas į du aukštus, - vežė ne gyvulius. Žmones. Ne vieną, ne du. Minias. Vidutiniškai dešimties tūkstančių kilometrų atstumu. Kaip aš atsidūriau jame?

Obelim ir alyvom pakvipęs 1948-tųjų gegužės 22 dienos pavakarys Panemunėje. Grįžtame su drauge iš gegužinių pamaldų (buvo toks paparotys). Atsisveikindama Aurelija Kedenytė pakuždom perspėjo:

- Girdėjau, šiąnakt žmones veš! Reikia slėptis, mes su mama nenakvosime namie...

- Kodėl slėptis? - nesupratau. - Aš mokinė, o mano tėvai gyvena kaime, per karą sudegintos sodybos rūsiavietėje. Niekas pas mus neužeina, nei šeimoj, nei giminėj miškinių nėra. Reikia man algebrą pakartoti - rytoj egzaminas.

Gyvenimas man ruošė kitą egzaminą.

Taigi, grįžau tą vakarą Birutės gatve, gyvenau dabartiniame Nr. 32. Leidosi sutemos. Staiga nuo šaligatvio medžių stryktelėjo trys šešėliai ir čiupo mane už parankių:

- Greičiau! Vesk į namus, - skubino du kariškiai ir vienas civilis.

Kariški iškart pažinau, paskui ir civilį. Todėl ne tiek išsigandau, kiek nustebau. Kariškis gyveno už sienos, jo žmona turėjo mažą kūdikį, ir mano mama nešdavo iš kaimo jiems pieno. Nežinojome jo pavardės ir dėl nuolatos paraudusių, neblaivių akių vadinome jį tiesiog Raudonakiu.

Viskas vyko patamsyje, elektros uždegti "svečiai" neleido. Civilis, atsistojęs kambario kampe, porą sykių žybtelėjo žiebtuvėliu ir liepė per penkias minutes susirinkti daiktus. Neėmiau nieko, pasakiau kad aš noriu pas tėvus, jie viską išaiškins. Radonakis trypė, nervinosi - gal jam ir nemaloni buvo ši procedūra. Jis įsakė kareiviui sumesti kas pakliuvo, į užvalkalus nuo pagalvių. Šis priėjo prie mamos kraitinės skrynios ir krovė, kas dar buvo išgelbėta nuo gaisro kaime: drobių ritimus, lininių siūlų gijas, virtuvėje pačiupo arbatinuką ir sumetė į ji, kaip į šiukšlių dėžę, kelis žalius kiaušinius. Kol kareivis darbavosi, aš pasinaudojau tamsa, sprukau pro duris ir pasileidau per daržą Nemuno link. Kad būtų sparčiau, nusispyriau batukus. Nežinau, kaip perskriejau tvorą. Mano budeliai sunkiai šnopavo iš paskos. Beje, nebuvau stiprios sveikatos, mama kruopščiai trindavo man padus ir krūtinę terpentinu, - vis blyškau, kosėjau, buvau kraujo netekusi - atsiliepė vokiečių okupantų "palaiminimas". Mat, mano tamsus gymis anos okupacijos metais kėlė kiekvieno stropesnio vokietuko įtarimą (judiš?). Žinia, ne visi vokiečiai buvo žvėrys: vienas pašovė, kitas žaizdą aprišo ir davė saują raudonų ,frontozil' tablečių nuo kraujo užkrėtimo. Prisimenu, varė tada mus vokiečiai - visą padegėlių (patys mūsų sodybas sudegino!) koloną į Vokietiją. Gulėjau pilvu ant pagalvių. Kiekvienas krustelėjimas sukeldavo neapsakomą skausmą: žaizda supūliavo. Ties Pilviškiais pabėgome (vežant ne į pragrą, tai buvo įmanoma!). Grįždami užvažiavome į mamos gimtinę Mogiškę - vienkiemį ties Prienais. Čia radome susispietusius gimines. Tarp jų buvęs dėde - gydytojas J. Petrauskas- pradėjo ieškoti priemonių mane operuoti ir kuo pririšti prie lovos. Emiau klykti. Tėvas užtarė. Iš tiesų žaizda užgijo. Tik judėjau sunkiai: pakirsdavo kojas, o švino gabalas irgi netūnojo vietoje. Panemunėje gydė kaimynas - daktaras Vincas Vaitiekūnas. Jis kartojo: jei nenori likti invalide, - išsiugdyk valią! Ir ugdžiau: vaikščiojau ir krisdavau į minkštą panemunių smėlį. Bėgiojau: vis daugiau ir daugiau. Liga pasitraukė, švino gabalas prisitaikė prie mano organizmo. Taigi, taip "palaiminta" vokiečių, dabar leidausi į naują estafetę - bėgti - nuo rusų! Prie aukšto Nemuno kranto... sustojau. Nemoku plaukti... Kareivis pribėgo ir atsivėdėjęs trenkė automato buože per petį. Sukniubau. Taip ir nutempė į sunkvežimį be žado, basą.

Atsigavau po keliolikos minučių, kai mašina sustojo Panemunės miškelyje, už Basanavičiaus paminklo. Raudonakis ir kareivis buvo dingę - jie tęsė nakties medžioklę. Su manim sunkvežimio kebule liko tik civilis su šautuvu. Aš pažinojau šį jaunuolį - Radzevičių - ir jo šeimą. Jis tada dirbo Vaidoto gatvėje (Nr. 89) buvusiame kooperatyve (dabar ūkinių prekių parduotuvė). Jo tėvų mažas geltonas namelis - Birutės gatvės Nr. 17 (kampas su Pušų gatve) - kitapus miškelio, kuriame dabar stovėjo sunkvežimis. Jo motina kartu su mano mama eidavo bažnyčion, o tėvas, "Drobės" fabriko darbininkas, vokiečių okupacijos metais, kai miestiečiams labai stigo maisto, dažnai mynė dviratį į mano tėvų sodybą. Iš ten žmogus niekada negrįždavo tuščiomis. Radzevičių namelyje esu buvusi ir aš - man, paauglei, buvo įdomu stebėti, kaip ant nuožulnios liepinės braižybos lentos braižo jo brolis studentas (vėliau tapęs "Lietkelprojekto" direktorium). Jie visi buvo padorūs žmonės. Todėl sužibo vilties kibirkštėlė, paleis! Lieps bėgti... O jis prabilo:

- Pinigų ar turi? Jei turi - duok. Paleisiu!

- Neturiu... - netekau žado.

- Tada gal aukso, žiedų? - kamantinėjo toliau.

Nieko panašaus neturėjau - išsipirkti negalėjau. O "išpirka" vis dėlto buvo: Radzevičius pradėjo rausti daiktus, išvertė maišais tapusius užvalkalus, paskui į tuščius krovė tai, kas jam atrdodė vertinga: mano mamos austas drobes, balintų linų gijas, paruoštas drobei austi ("Drobės" darbininko sūnus jautė silpnybę drobėms!). Į maišus krito kažkokie smulkūs daiktai, netgi pundas ilgų vaškinių grabnyčių. Darėsi kraupu.

- Ką jūs darote? - paklausiau.

— Ką reikia, tą ir darau!- nepatenkintas atšovė. O paskui dar paaiškino:

- Tau vis tiek nereiks! Nuveš kur ir sušaudys! Sušaudys - supratai?

- Už ką? - drebėdama paklausiau.

- Už ką, už ką... burbėjo nepatenkintas, kad tokia žiopla, - o žydus už ką šaudė?!

Širdis nutirpo: nepamatysiu daugiau nei mamos, nei tėvelio. Ir niekad prie mylimo Nemuno nežaisiu... Kažin, kur mane užkas?

Netrukdomas, ramiai mano "budelis" susikrovė "trofėjus" ir nutempė maisus geltonojo namelio link. Aš laukiau, kada susaudys... Drąsos nebeliko, širdyje kaupėsi keista tuštuma. Ašarų akyse nebuvo. Tą naktį jos dingo, kaip dykumoj šaltinio vanduo.

Tamsi ir ilga buvo ta naktis. Grįžo tuščiomis Raudonakis su kareiviu. Birutės gatvėje daugiau aukų jie nerado. Žmonės, kažką pajutę ar pamatę, išsislapstė.

Sunkvežimis su manimi leidosi medžioklėn į aplinkinius kaimus. Egzekutoriai dabar jau buvo kiti, nepažįstami. Rusai. Jiems kelią rodė vairuotojas - aktyvus lietuvių šuo. Jo pavardės neminėsiu - aš tuomet dar nepažino jau šio kresno, nemalonaus tipo iš Panemunės. Sunkvežimiui sustojus ties išvežamųjų sodyba, jis pirmas turseno į svetimus namus ir pirmas grįždavo iš jų, skersas nuo dešrų, skilandžių ir kumpių, kuriuos vis krovė ir krovė kabinoje. Atlygis už tarnystę!

Sustojome prie mažos gryčiutės, netoli plataus vieškelio, kur gyveno našlė M. Laukti teko ilgokai, gal pusvalandį. Išsivedė aukštą liesą moterį juoda suknele, be daiktų. Kažkas keikėsi, kad "zaraza" nepasako, kur sūnus. Moteris buvo lietuviškai santūri, tylėjo ir neverkė. Kareiviai sulipo į mašiną. O vienas pasivedėjo moterį keletą metrų nuo sunkvežimio, pastatė ant arimo. Moteris susiėmė rankas, tarsi jos viena kitai galėtų padėti. Už jos nugaros tolumoj dunksojo aukšti, medžiais apaugę Nemuno krantai. Aš nuo sunkvežimio viršaus mačiau raudoną saulės diską, kylantį tiesiai virš moters galvos. Kareivis pakėlė automatą... Triaukštis keiksmas apspjovė aušrą virš Nemuno, ir žmogaus mirtį. Sunkvežimis truktelėjo. Be staliniečių, aš sėdėjau jame viena.

Piliakalnio papėdėje, valstiečio S. sodyboje medžiotojams pagaliau pasisekė. Mašina su manimi sustojo atokiai, kareviai sėlino pamažu. Sodyboje, pajutę kažką negera, ėmė loti ištikimi žmonių draugai - šunys. Netrukus pasigirdo prižadintų iš miego vaikų verksmai, žmonių šauksmai. Ak, kodėl jie nepasislėpė piliakalnyje, kaip protėviai prieš tūkstantį metų?

Manęs saugoti buvo paliktas tik vienas kareiviukas, ištisęs toks, vaikiškas. Aš vėl ryžausi bėgti: už kelių metrų tekėjo gimtasis Nemumas. Upės krantai apaugę tankia žilvičių krūmų juosta - bus į ką įsitverti. Pro akmenis gurgėjo vanduo - čia buvo negilu. O priešais dunksojo paslaptinga Guogų sala. Šiose vietose mokytojas Stankus, atsivedęs mokydavo mus, pradinukus, gamtos pažinimo ir Lietuvos istorijos. Dabar istorijos skurzdėlyte tapau aš.

Norėjau paklausti kareiviuką, ar jis turi mamą. Bet nelauktai išsprūdo pats svarbiausias mano argumentas!

- Ja choču k mame! - ir ryžtingai permečiau kojas už borto.

- Nazad! - šūktelėjo kareivis.

- Počemu? - nenusileidau, - vam ničevo ne budet - skažete, čto zbiežala...

- Streliatj budu! - atkišo šautuvą. Kareivis neturėjo mamos... Ir širdies. Taip sužlugo mano antras bandymas pabėgti.

Pasukome link Kaunakalnio, kuris vedė į vieną gražiausių Lietuvoje - Nemuno slėnį - Piliuonos kaimą, atsirėmusį į kažkada galingą Piliuonos - Guogos piliakalnį. Buvo spėjama, kad tai - netgi garsiųjų Pilėnų vieta. Slėnį abipus supa aukšti, garbanoti, medžių gūbriais apaugę, į geologines eras nutolę senieji Nemuno krantai. Apačioje - žali medžių guotai ir sodai sodeliai sodybų vietose. Kitapus į Nemuną įteka Lapainia, amžių rimtyje stūkso keli piliakalniai ties Juodkošiais. Netoli atbėga atsigerti Gamiškės kaimo berželiai. Ošia Dabintos pušynėlis. Kairėje, mūsų pusėje, už Nemuno vingio, kyla į padanges, tarsi nužiestos iš molio, Viršužiglio skardžių atodangos. Apsigręšiu ir pamatysiu išvaikščiotus takelius į Dobilią, Margininkus, Taurakiemį... Gražūs ir darbštūs žmonės gražiais - kaip dainų vardais - kaimus pavadino.

Ties mano mylimu Kaunakalniu, kur rinkdavau žemuoges, - visada palydėdavau besileidžiančią saulę. Nuo Kaunakalnio laukdavau grįžtančių iš Kauno tėvelių su lauktuvėmis. O dabar nuo Kaunakalnio vežė mane į vergiją!

Legendini mano slėni prie Nemuno! Kaime mano! Tave visą, išskyrus keletą nuošalesnių sodybėlių, sudegino vokiečių fašistai. Nesudegino tik mano atmintyje ir Stalino parankinių dienraščių puslapiuose. Iš tikrųjų, kol atsistatė, žmonės gyveno rūsiuose ir palapinėse, iš sudegusių plytgalių surėstose pašiūrėse. Stalinas dengė fašistų niekšybę: kaimas "gyveno, kaip gyvenęs iki karo". Oficiozas "Tiesa" ir ne mažiau garbingas tuometinis Kauno laikraštis "Tarybų Lietuva" išsijuosę pliekė "antitarybinius elementus", "prisiglaudusius" šio kaimo "seklyčiose". Aiškiai prisimenu pastarojo laikraščio 1945 ar 1946 m. vieną numerį su nufotografuotu pavėpėliu iš Rokų (pavarde Paulauskas ar Paplauskas), kuris, korespondento klausinėjamas, piktinosi "buožės Garmaus namuose - sofoje ir spintoje saugomais automatais Tarybų valdžiai nuversti!". Kai tėvas, sutikęs tą žmogelį, paklausė: "Ar tu buvai mūsų kaime po karo? Ar tu matei juodus sudegusių gryčių kaminus prie Nemuno? Kur tie namai, spintos, sofos ir automatai? Debesyse?- pavėpėlis atsakė: "Tai kad aš nieko nežinau, mane privertė ant kaži ko pasirašyt".

Tuoj po karo, tame pat rūsyje, kur tėvai gyveno, buvo padaryta krata: skrynioj, greta tvarkingai iškočiotų drobinių marškinių ir staltiesių, ieškant banditų, buvo surasta lietuviška trispalvė! Tragedija: kodėl nesuplėšė iš karto, pasikeitus valdžiai? "Tai organizuoji perversmą?" Dėl tos vėliavos tėvą, buvo jau senas ir ligotas, Kauno saugumo kalėjime 7 mėnesius tardė. Paleido. Grįžęs namo, tėvukas žemės purtėsi: imkit, man nieko nereikia! Ir ėmė. Naujakuriai. Tie patys geri, dori žmonės (Šeškas ir kt.), su kuriais tėvai pukiausiai visada sugyveno. Nes "mitinės klasių kovos" mūsuose niekada nebuvo. Tėvai niekam blogo nepadarė, niekam skolingi neliko. Mano mamą vadindavo "ubagų motina", nes visus šelpė, kiek galėjo. Vėliau net užkietėjęs stribas Purickas nebijojo pareikšti : "Garmuvienė paskutinę pagalvę atiduos! Ji mano žmoną atjautė, mano sūnų maitino". Vargšas jo sūnus Juozelis irgi tėvo takais nuėjo, bet į savo mamą - švelnus buvo. Vargo vaikas. Ateidavo pas mus, pasistatydavo kampan šautuvą: "Aš niekur neisiu, teta! Nenoriu šaudyti! Mokytis noriu, kaip jūsų mergaitė..." O jį patį nušovė! Iš už nugaros, kai sėdėjo žmonių vadinamo "karajiedu" Savicko kėdėje... Labai jo gailėjome. Bet dabar ne apie tai!

Dabar aš atvažiuoju su budeliais į savo tėvų sodybą. Ir laimė: tėvų nėra! Aš žinau, kur jie dabar. Tame rūsyje šalta, jiems gelia sąnarius, todėl kas kelinta naktis jiedu per pievas nueina pernakvoti pas vienišą senyvą kaimyną Kazlauską. Egzekutorių vadas įniršęs ir gatavas mane sudraskyti:- kur jie? "Aš nežinau", - sakau. Ir "nežinosiu": nenoriu, kad juos ištiktų mano dalia! Gana manęs vienos...

Tuomet vadas liepia pašaukti kaimo seniūną. Ateina Micka. Niūrus. Piktokas. Partinis. Jį nelabai žmonės mėgo. Vadas duoda man lapelį popieriaus ir liepia rašyti tėvams laišką, kurį Micka, išlakstęs visą kaimą, turįs greit jiems įteikti. Laiške man liepiama šauktis tėvų: tegu jie nedelsiant atvyksta į Kauno stotyje formuojamą ešeloną, o jei nepasirodys, tai man čia, Lietuvoje bus k o n e c ! Rašau maždaug taip: "Tėveliai! Prašau, maldauju, tik neikit, kur liepia, slėpkitės! Neieškokit manęs jokiu būdu! Atleiskit, kad nesugebėjau pabėgti ir sudiev!" Laišką vadas paduoda Mickai, liepia perskaityti ir išversti į rusų kalbą. Micka, nė kiek nesutrikęs, rūsčiai ir tiesiai atsako: "Vsio pravilno! Napisano kak nado!" Taip paprastas Piliuonos kaimo žmogus atliko žydarbį. Nesvarbu, kad ateityje jis šiek tiek nuskriaus tėvus - atims arus už mamos parsineštas padraikas karvei šerti, kad jo paaugliai, išdykaudami mėtys akmenis į sudegusios skardos trobelės stogą, - visa tai nublanks prieš tokį gerą darbą: jų tėvas išgelbėjo žmones nuo Sibiro! Rizikuodamas savo kailiu. Šituo pelnytai galės didžiuotis jo vaikai ir anūkai.

Kas toliau atsitiko mano tėvams? Tas pats Micka surado juos ir pasakė:

- Kelkitės į aną Nemuno pusę - rusai jūsų ieško! Išveš į Sibirą ir pražūsit visi . O čia likę galėsit dukrai padėti.

/ bus daugiau /

LIETUVIŠKO MUZIEJAUS APŽVALGA

* Lietuviškas Muziejus yra viena is 34 Illinois valstijos institucijų, pakviestų dalyvauti su savo eksponatais Illinois Meno Tarybos (Illinois Arts Council) ruošiamose parodose. Parodos įvyks Illinois valstijos galerijoje, Chicagoje, nuo rugsėjo 18 d. iki spalio 9 d. ir Lakeview Center, Peoria, Illinois, nuo 1990 vasario 25 d. iki balandžio 22 d. Šiom parodom Illinois Meno Taryba išrinko dail. Raimundo Lapšio kristalo skulptūrą, "Sulaužyta vaivorykštė", kurią Muziejus įsigijo 1983 m. Parodų proga bus išleistas puošnus spalvotas katalogas.

* Chicagos Istorijos Draugija kreipėsi į Muziejų, kad šis paskolintų medžiagos iš ankstybųjų lietuvių ateivių gyvenimo Chicagoje. Medžiaga bus panaudota iliustruoti šios draugijos žurnalo straipsnį apie Chicagos darbininkų kultūrą šio amžiaus pradžioje.

Draugijos kuratorius išsirinko Columbia firmos 1915 m. išleistą Miko Petrausko liaudies dainų plokštelę ir du skelbimus iš 1929 m. "Margučio" žurnalo, tarp jų vieną apie ROMUVOS teatro atidarymą, kurio metu Chicagos simfoninis orkestras turėjo groti specialiai suorkestruotas lietuvių liaudies dainas, buvo rodomi "krutamieji paveikslai" iš Lietuvos ir "kiti siurprizai". Straipsnis pasirodys šią vasarą.

* Silvija Edeus iš Chicagos, Muziejui padovanojo labai seną suvalkietiška tautinę prijuostę. Prijuostė meniškai išausta ir yra labai gerame stovyje. Jos amžius galėtų būti virš 100 metų. Ji priklausė jos motinai Marcelei Jankaitienei, o prieš tai, jos močiutei.

* Muziejų pasiekė siunta "Sąjūdžio" ir kitų organizacijų leidinių, kurie pradėjo eiti Lietuvoje paskutiniųjų mėnesių bėgyje. Tarp jų yra įvairių rajoninių ir patriotinio pobūdžio laikraščių, kaip pavyzdžiui, "Geležinis vilkas", Vasario 16", "Alytaus Sąjūdis", "Kražių Aidai", "Kauno Aidas" "Atgimimas", "S ąjudžio Žinios", "Aušrinė", "Krivulė", "Dubysa", "Žalioji Lietuva", "Tremtinys", "Aukštaitis", "Apie mus", "Taurosta", "Tribūna", "Sąjūdžio Balsas", "Mažoji Lietuva" ir kiti. Muziejus šiuos leidinius katalogiuoja ir deda į periodikos archyvą. Netrukus jie bus išstatyti parodėlėje apie paskutiniuosius įvykius Lietuvoje. Bus bandoma surinkti jų pilnus komplektus. Jeigu kas Amerikoje gauna iš savo giminių ar pažįstamų Lietuvoje šitokio pobūdžio leidinių, Muziejui būtų labai naudinga juos įsigyti ir už tą būtų labai dėkingas.

* Birželio 9 d. Muziejaus vaizdinių priemonių salėje buvo rodomos filmos iš Lietuvos. Šios filmos sukurtos arba redaguotos Arvydo Reneckio, jauniausio Lietuvos kino studijos režisieriaus. Pats režisierius šiuo metu lankosi Amerikoje, jas apibūdino prieš rodant. Tarp tų filmų yra reta Lietuvos kronika iš Nepriklausomybės laikų, sukta 1924-1940 m. Ta kronika buvo rasta Maskvoje ir Reneckis ją sutaisė, suredagavo ir rodė visuose Lietuvos miestuose per šių metų Vasario 16 minėjimą.

* Muziejus gavo labai įdomios medžiagos iš Nepriklausomos Lietuvos laikų. Tą medžiagą atsiuntė ponia P.E. Kelly, šiuo metu gyvenanti Australijoje. Ji savo laiške rašo, kad prieškariniais metais gyveno Lietuvoje, kurią labai pamilo, ir ten ji buvo gen. Gustaičio vaikų auklė. Prasidėjus karui, ją evakuavo per Rusiją ir Sibirą į Australiją.

Tarp ponios Kelly atsiųstos medžiagos yra 1938 m. Lietuvoje įvykusios pirmosios tautinės jubiliejinės skaučių stovyklos laikraštuko "Stovyklos Aitvaras" pirmas numeris; "Lietuvos Aido" kultūrinis priedas, skirtas tai pačiai stovyklai paminėti; du 1939 m. Vilniaus paskolos lakštai su visais kuponais; 1934 m. Lietuvos Banko tuščias vekselis; 1945 m. Lietuvos pasiuntinybės Washingtone pranešimai spaudai apie Lietuvos okupaciją; keturios lietuviškos juostelės; odoje išgraviruotas Vytis; du Vilniaus vaizdeliai tapyti ant medžio gabalelių; molinis švilpukas; lietuviškos vėliavėlės gabalėlis; net lietuviškos kariškos uniformos saga.

Visa tai, ji būdama nelietuvė, išsaugojo 50 metų. Ar tai ne pavyzdys mums?

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

VAIZDAI IŠ LIETUVIŲ JACHTŲ SUTIKIMO NEW YORKO UOSTE. Nuotraukos Vytenio Radzevičiaus

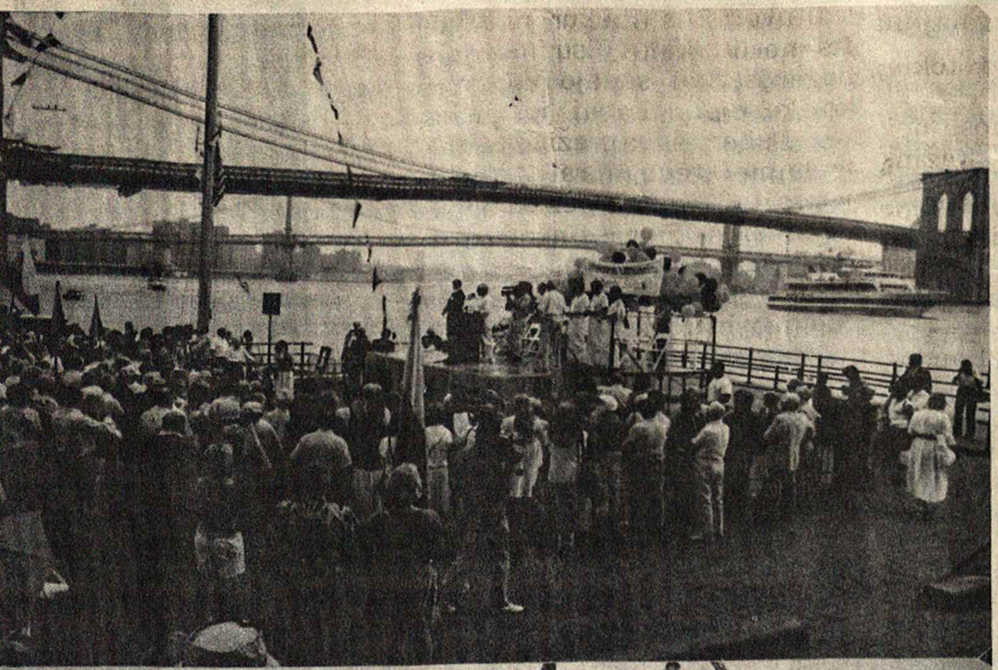

PASIKEITIMAI VYRIAUSYBĖJE

LTSR Aukščiausioji Taryba patvirtino pasikeitimus ministrų taryboje. Naujaisiais Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojais paskirti Kazimiera Prunskienė ir Jonas Jagminas. Žemes Ūkio ministru paskirtas Vytautas Knašys, vidaus reikalų ministru - Marijonas Misiukonis.

LIETUVOS TOTORIAI KELIA SAVO KULTŪRĄ

Lietuvos Totorių Kultūros Atgimimo Draugija aptarė su vyriausybe galimybes atgauti ir atremontuoti Kaune mečetę, atkurti totorių kultūros centrą Vilniuje ir etnografinius centrus Vilniaus ir Alytaus rajone (Keturiasdešimties Totorių kaime ir Raižiuose).

LIETUVIŲ KALBA GELEŽINKELIUOSE

Sovietų Sąjungos Susisiekimo ministrui paskelbus įsakymą, kad geležinkeliuose turi buti vartojama tiktai rusų kalba, LTSR Aukščiausioji Taryba š.m. liepos men. 5 d. priėmė nutarimą, kuriuo SSSR susisiekimo ministro įsakymo vykdymas sustabdomas Lietuvos teritorijoje, nes jis prieštarauja Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo įsakui, paskelbtam š.m.sausio mėn. 25 d." Dėl Lietuvos TSR valstybinės kalbos vartojimo".

Taigi, pagrindinė kalba, kaip ir seniai turėjo būti, Lietuvos geležinkeliuose yra lietuvių.

- Sekmadienio rytais Vilniaus televizijos stotis transliuoja "Religinę valandėlę". Ją veda kun.Jonas Borūta.

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392
London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS.
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A.(Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kas antrą **trečiadienį, 772½ George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.**

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Danniui L. : 768-9606; Jonui R.: 337-8637

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NEGALI

Dr. Gv. Valančius

KRYŽIŲ KALNAS

Dunkso kalnas tylus ir įdubęs,
Ilgametės prislėgtas naštos.
Ne didingais jis puošias paminklais, -
Tik simboliais Kristaus kančios.

Rymo kryžiai, kryželiai mediniai,
Klauso vėjo graudžiausios raudos,
Girdi skundą brangiausios Tėvynės,
Guodžia skausmą tautos pavergtos.

Kitados Muravjovo žandarai
Smaugė brolius ir trėmė šeimas.
Jie norėjo palenkt caro valiai
Išdidžias ir garbingas tautas.

Pirmutinį kryželį čia statė
Motinėlė tamsiojoj nakty.
Už sūnelį. - Pakartą jį matė
Miesto aikštės pačiam vidury.

Ir sesutė už savo brolelį
Nešė kryžių kalnan verkdama.
Jam engėjai nukirto galvelę
ir bernelį nušovė greta.

Čia senieji tėvėliai raudojo,
Alpo sesės širdis nekalta,
Kai sukilėlius kalne laidojo
Nuo piktųjų žandarų slapčia.

Kilo kryžiai stati, bet palinko -
Kaip ir žmonės, nuo laiko naštos;
Daug, vai daug čia jų susirinko
Nuo viršūnės ligi pat apačios.

Kelis šimtmečius kryžiai stovėjo,
Padavimais garsėjo šventais,
Kas sveikatos išmelst čia atėjo, -
Kas už atgailą meldės karštai.

Metai bėgo, ir laisvė atėjo--
Iškovojo Tėvynės vaikai.
Gijo žaizdos, darytos engėjų,-
Užmirštin jau keliavo vargai.

Bet tos laisvės dienelės trumputės,
Rytuose sudundėjo griausmai.
Ir kaip žvėrys, kad grobį pajutę,
Įsibrovė išalkę pulkai.

Vėlei skausmas, vėl kraujas pasruvo,
Vėlei trėmė šeimas nekaltas,
Ten, kur protėvių kaulai supuvo,
Ten, kur Sibiro žemė šalta.

Liko Tėviškėj kalnas keliaująs
Vėl su kryžiais šventais ant pečių.
Neša kruviną žemės vėl saują,
Neša ilgesį jie tremtinių.

Muravjovams naujiems nepatiko,
Kad ant kalno, kaip laisvės dvasia,
Lietuvoj šventi kryžiai išliko,
Nes juose jų stiprybė visa.

Rovė kryžius, o žmonės dejavo...
Ardė kalną - sopėjo širdis;
Aplink kalną sargyba žygiavo,
Manė, - kryžių daugiau nebebus.

Medžio kryžius į laužą sumetę,
Jie tikėjo, kad amžiams išnyks.
O svarbiausia, ko jie nesuprato,
kad širdy meilė kryžiams paliks.

Bėgo dienos ir mėnesiai slinko,
Laukė kryžių žemelė šventa,
Ir sargybiniai kalną paliko, -
Džiaugės jie, kad laimėta kova.

Vieną naktį į kalną išėjo
Jauni žmonės su karšta malda,
O su jais maldoje susiliejo ,
Nešė kryžius visa Lietuva.

Štai į kalną su Viešpaties kryžiais
Nuo Varėnos, Telšių ir Šiaulių
Eina žmonės, tvirtai pasiryžę
Atstatyti šventovę tėvų.

Kalnas gyvas, nors toks pat įlinkęs,
Vėl ten tūkstančiai kryžių naujų.
Lietuvoj jie tvirtumo paminklas,
Neįveikiamas priešų piktų.

X.Y.

****

NUMATYTA kitais metais statyti specialų kryžių istoriniame KRYŽIŲ KALNE Kanados lietuvių vardu. Iniciatyvos ėmėsi LIUDAS STANKEVIČIUS, Montrealio Lietuvių Radio valandėlės vedėjas, kuris tariasi su dailininku, kad atliktų projektą kryžiui. Jis bus pagamintas iš raudonmedžio. Kanados lietuvių kryžius simbolizuos jų vienybę su visa tauta.

Kas nori prisidėti laisva auka, prašomi kreiptis į Liudą Stankevičių, Radijo valandėlės skelbime nurodytu adresu ar telefonu.

****

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties
Programos vedėjas : LIUDAS STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

KREIVI VEIDRODŽIAI

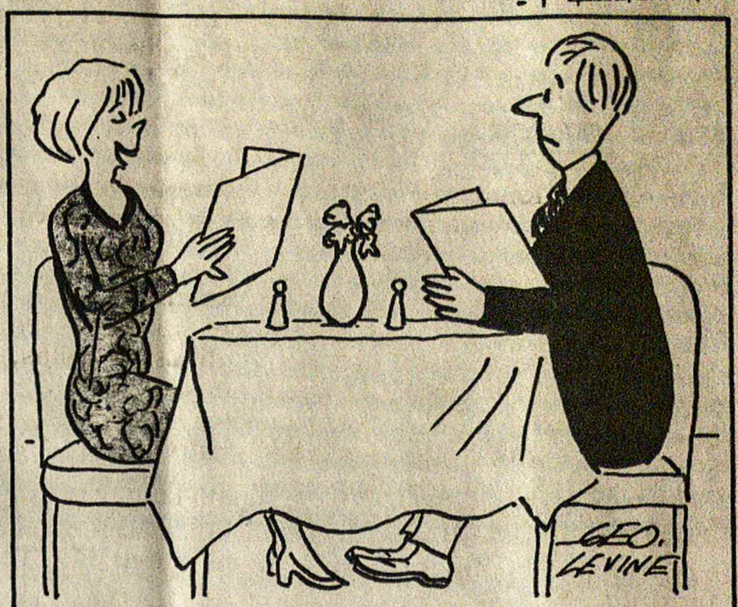

"O, aš niekad nevalgau saldumynų. Palauksiu po vestuvių."

NATIONAL ENQUIRER

Grynakraujis Arizonos indėnas, pasidabinęs savo kilties plunksnomis, atėjo į banką prašyti paskolos.

- Kiek jums reikia pinigų? - paklausė bankininkas.
- Vieną tūkstantį dolerių, - atsakė indėnas.
- Kada numatote paskolą grąžinti?
- Už vieno mėnesio, o gal net ir greičiau.
- O kokį jūs bankui galite nurodyti užstatą ?
- Aš turiu vieną šimtą veislinių arklių.

Indėnas paskolą gavo. Už trejetos savaičių jis vel pasirodė banke su didoku pluoštu pinigų. Indėnui sumokėjus skolą ir palūkanas, bankininkas jo paklausė:

- Ar nenorėtumėte mūsų bankui patikėti savo pinigus?
- O kiek jūs turit arklių?

ŽALIANYKŠTIS

ŠILTA - GERAI, ŠILTA - BLOGAI PAMIDORAMS...

Temperatūra yra ypatingai svarbi pomidorams žydint. Kiekvienas žiedelis turi moteriškųjų ir vyriškųjų dalelių, tad apsidulkinimas ir vaisiaus užuomazgos vyksta paprastai. Svarbiausia - kad būtų tinkamo vėjelio arba vabzdžio, keliaujančio žiedu ir nukratančio dulkeles į žiedo gilumą. Ši procesą gali paspartinti ir sodininkas, pakratydamas šakelę su žiedais, kai žiedai labiausiai prasivėrę. Jeigu neapdulkinama, žiedai neužsimezga ir po kelių dienų nukrenta.

Deja, netinkama oro temperatūra irgi neigiamai veikia į derlingą žiedų apsidulkinimą. Dulkelėms, kad būtų veiksmingos, reikia naktinės temperatūros apie 6°C žemesnės, negu dienos metu.

Sezono pradžioje, jeigu per šalta - apie 15°C, prasiskleidžia labai mažai žiedų. Anksti pasodinti pomidorai užauga gana aukšti, kol pradeda žydėti.

Kita problema - per šilta temperatūra. Jeigu dienos metu temperatūra pakyla virš 32°C, dulkelės pasidaro lipnios ir praranda apvaisinimo savybes. Dar blogiau, jeigu naktys irgi šiltos- 25°C ir daugiau - gali panašiai sugadinti dulkeles.

Montrealio mieste šią vasarą buvo keletas etapų, kai naktimis temperatūra nenukrito, kiek reikiant. Augalų viršūnėse naujausios žiedų grupės, kurias siekė karšta saulės šviesa, parudavo ir kiekviename žiede buvusios dulkelės sukepė.

Tokiomis karštomis savaitėmis pomidorų derlių galima išgelbėti sumažinant temperatūrą aplink augalų viršūnes dienos metu. Tai galima padaryti užleidžiant smulkutį lietų iš vandens purkštuvo virš šakelių karščiausiu dienos laiku.

Kitas būdas - maišine medžiaga ar kokia kita, pridengti viršūnes, sudarant paunksmę per karščiausią laiką.

Bendrai imant, nežiūrint nepaprastai šiltos šios vasaros, pomidorai auga gerai ir jų derlius gana gausus.

Dabar lieka rūpintis, kad gerai nunoktų, kas užsimezgė.

Reikia 6-8 savaičių laiko, kad vidutinio didumo pomidorų žiedai pavirstų į nunokusį vaisių. (Miniatiūrimiams pomidorams reikia 4-6 savaičių).

Galima spėti, kad pirmoji tikra šalna pasirodo apie spalio mėn. 15 d. Atskaičius 8 savaites - būtų rugpjūčio mėn. 20 diena. Taigi, naujieji žiedai, kurie pasirodo apie vidurį rugpjūčio, nunokusio vaisiaus nebeužaugins. Galima nupjauti pomidorų viršūnes po rugpjūčio vidurio, kad visa augalo energija būtų atiduodama jau esamų vaisių nokinimui. /Tiesa, galima iš žalių pomidorų pagaminti šutinį, pridėjus morkų, salierų , svogūnų/.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 500,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime **Kanados Lietuvių Fondui** (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation,
1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **Kapitalas Lietuvai, palūkanos- lietuvybei išeivijoje!"**

toronto

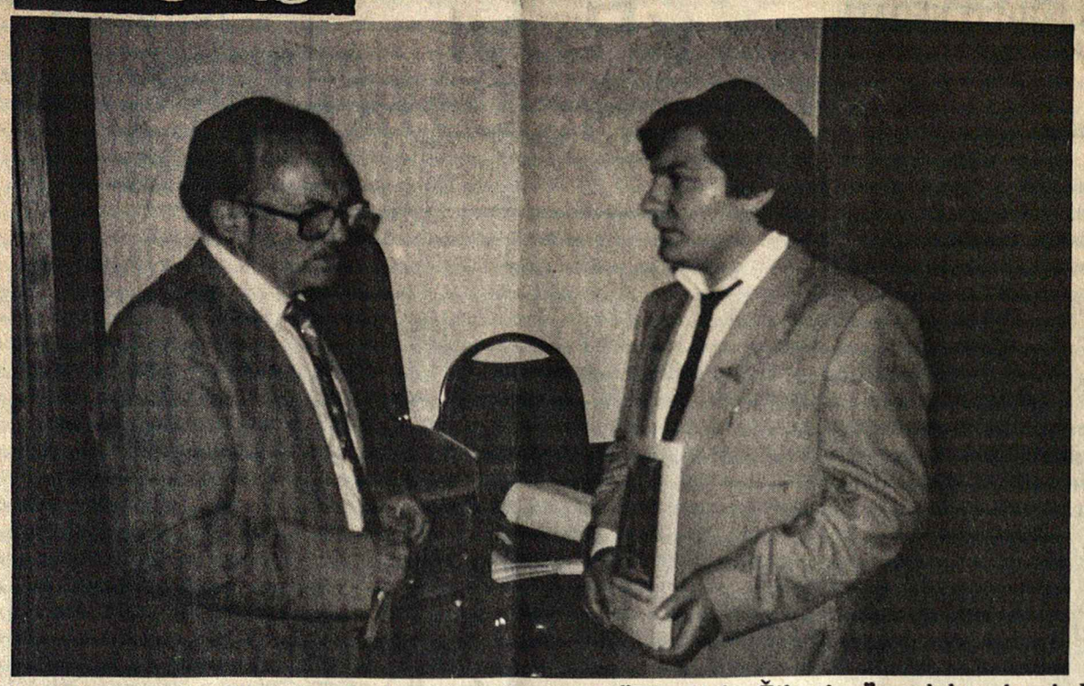

Prof.Emanuelis Zingeris kalbasi su vienu iš "Tėviškės Žiburių " redaktoriumi Jonu Andruliu. Nuotr: Stepo Varankos

KĄ KALBĖJO LIETUVOS ŽYDŲ ATSTOVAS, SĄJŪDŽIO TARYBOS NARYS PROF. E. ZINGERIS

Stepas Varanka

Prof.Emanuelis Zingeris yra gimęs Kaune 1951 m. Baigęs Vilniaus Universitete lituanistikos ir literatūros mokslus 1981 m.

Prof. Zingeris yra jaunos išvaizdos, neaukšto ūgio, tipiškas jaunosios kartos atstovas. Jis yra Žydų Bendrijos ir Žydų Kultūros Draugijos Lietuvoje pirmininkas.

Jis aktyviai reiškiasi Lietuvos Sąjūdžio veikloje. Praeitų metų lapkričio mėnesį, kai buvo renkama Sąjūdžio Taryba iš 35 asmenų, jos nariu buvo išrinktas ir prof. Emanuelis Zingeris. Reikia pažymėti, kad Sąjūdis turi virš 500 tūkstančių narių ir siekia Lietuvai nepriklausomybės.

Žydų Dabartinė Padėtis Lietuvoje

Prof.Zingeris atvyko į Kanadą kaipo privatus asmuo. Jo tikslas - supažindinti amerikiečius, kanadiečius ir lietuvius su Sąjūdžio veikla ir su žydų liūdna padėtimi okupuotoje Lietuvoje.

Lankydamasis Toronte š.m. birželio mėn.29 d., jis dalyvavo pasikalbėjime su lietuvių bendruomenės ir spaudos atstovais.

Prieš Sąjūdžio laikus, porf.Zingeris kelis kartus bandė išjudinti Lietuvos žydus savo kultūrinei veiklai plėsti ir kelti į atgimimą. Deja, tai buvo uždrausta. 1983 m.jis bandė suorganizuoti Vilniaus Universitete žydų knygų parodą, apimančią jų veiklą 1793-1941 m.; tai irgi jam nebuvo leista padaryti.

Šiuo metu Lietuvoje yra apie 12.000 žydų, iš to skaičiaus apie 2.500 kilę iš Lietuvos. Esanti Lietuvoje žydų inteligentija sukruto ir pradėjo su Sąjūdžio įsisteigimu rūpintis savo tautos likimu. 1988 m. kovo mėn.. 5 d. Žydų Kongresas išrinko prof. Emanuelį Zingerį savo bendruomenės pirmininku. Jo pastangomis Lietuvoje yra atkurtas-įsteigtas Žydų Muziejus.

Prof.Zingeris parašo straipsnių spaudoje apie Lietuvos žydų literatūrą. Jis yra Vilniaus Universiteto narys, 1986 m. jame dėstė literatūros ir istorijos teoriją. Vėliau buvo paskirtas Valstybinės Bibliotekos žydų skyriaus direktoriumi.

Žydai Lietuvoje iki dabar neturi savo sinagogos nė rabino. Buvusi turtinga žydų literatūra yra sunaikinta, dalis paimta į specfondus, eiliniam žydui nėra prieinama. Žydų kapai yra sunaikinti. Dabar ten randasi gatvės ir pastatai. Toji Lietuvos mažuma buvo skirta išnykimui. Maskvinė politika žydams Lietuvoje padarė didelę žalą. Daugelis Lietuvos žydų nemoka savo kalbos nė maldų.

1989.III.5 d. Vilniuje buvo steigiamasis Lietuvos Žydų Kultūros suvažiavimas. Tame istoriniame suvažiavime žydai pareiškė: "Šiandien vėl sakome pasauliui, mes esame!Šią dieną Lietuvos žydas sako ne tik pasauliui, bet svarbiausiai, sau pačiam - aš esu"!

Lietuvos žydai sako, kad jie savo likimą riša su Lietuvos likimu, nors, "galimas dalykas, mums vėl teks už tai mokėti persekiojimais ir krauju". Tame suvažiavime dalyvavo apie 600 žydų.

Lietuvos žydai 1988.IX. 23 d. atkūrė savimonės "Tkuma" - atgimimo organizaciją, pasižadėdami dirbti, branginti nacionalinio orumo jausmą, mokytis hebrajų, jidiš kalbų, žydų istorijos, judaizmo, rūpintis žydų kultūros paminklų atstatymu, bibliotekos, muziejaus įsteigimu, instituto atkūrimu ir savitarpio pagalba.

Sąjūdis visus tuos žydų siekius remia. Taip pat ir dabartinė Lietuvos valdžia. Nuo 1989.I.7 d. per Lietuvos radiją pradėta transliuoti nuolatinė laida jidiš kalba.

1988 m."Gimtasis Kraštas" Nr.34 Laiškų Skyriuje paskelbė E.Zingerio, G.Kanovičiaus, J. Josades ir D.Judeliavičiaus pareiškimą. Jo sutrumpintą turinį čia patiekiu:

Mes, Lietuvos žydai XX-tojo amžiaus viduryje buvome nustumti į "pomirtinį" etninį gyvenimą. Neliko nei kalbos, nei istorijos, nei papročių. Nenorėtume, kad tokia lemtis aplankytų mūsų kaimynus lietuvius, lenkus ir kitus.

Lietuvių nacionalinės savimonės tvirtėjimas jokiu būdu negresia kitoms Lietuvoje gyvenančioms tautoms ir tautinės veliavos, ir Gedimino Stulpų bei Vyčio ženklai ir valstybinė lietuvių kalba mums asocijuojasi su mūsų pačių tautiniu buvimu.

Juk atsimename, kad turėjome savas mokyklas, vadovėlius, teatrą, spaudą. Ir jokiu būdu tarpukario Lietuvos nepavadinsime "tautų kalėjimu", nors susikirtimų būta...

Prof.Zingeris yra pasirašęs Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo rezoliuciją Nr.1, liečiančią patobulintos Konstitucijos projektą, kaipo seimo posėdžio pirmininko pavaduotojas , su pirmininku H. Stankevičium.

Dabar, pasikeitus politinei padėčiai Lietuvoje, Lietuvos žydai tą atgimimą pilnai remia, nes tas atgimimas yra ir žydų tautos atgimimas. Lietuva - Vilnius - buvo Rytų Europos žydų kultūros centru, tai lyg antroji žydų Jeruzalė.

Š.m. vasario 12 d., Vilniuje prie Sporto Rūmų vyko "Jedinstvos" demonstracija , protestuojanti prieš Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo įsaką dėl lietuvių valstybinės kalbos vartojimo. Demonstrantai šaukė ir reikalavo, kad įsakas būtų panaikintas, grasino streikais ir šaukė, kad Vilnius 1939 m. buvo perduotas Lietuvai prieš miesto ir krašto gyventojų valią.

Prieš tuos "jednosc" demonstrantų išpuolius Lietuvos Žydų Draugija ir žydų savimonės draugija "Tkuma" pareiškė smerkianti tokį elgesį ir kad "Jedinstvo" savo veiksmais siekia lietuvių tautai žalingos veiklos...

Kanadoje, Toronte svečias prof. Emanuelis Zingeris, kalbėdamas nuoširdžiai, atvirai pareiškė, kad Lietuvoje nėra bendrų viena kitai tautai kaltinimų.

Užklaustas, ar Lietuvoje lietuviuose reiškiasi antisemitizmas ten gyvenantiems žydams, atsakė, kad retkarčiais vis dar sklinda seni plepalai apie "macas" su vaikų krauju...Šiaip inteligentų tarpe santykiai esą geri, stengiamasi giliau pažinti vieni kitus, siekiant atgimimo, laisvės ir nepriklausomybės.

Pokarinėje rusų-komunistų okupacijoje ,valdžia žydų likučius norėjo išnaikinti, neleido žydams reikštis savo kultūros veikloje

Lietuvos žydų pirmininko prof.Zingerio iniciatyva, kartu su kitų Pabaltijo valstybių žydais buvo oficialiai pasmerktas Stalino-Hitlerio slaptas Paktas ir jo pasekmės.

Tuos Lietuvos žydų siekius atgaivinti ir juos įvykdyti nėra lengva. Yra jaučiamas iš valdžios puses neaiškus pristabdymas. Pažadų yra nemažai. Pažadais kasdieninio žmogaus kultūrinio gyvenimo nepraturtinsi. Be lietuvių pagalbos ir pritarimo, maža saujelė žydų Lietuvoje to pasiekti negalės.

• **Toronto Lietuvių Golfo Klubo turnyrai** vyko liepos mėn. 9 d.,liepos 30 d., rugpjūčio mėn. 5,6 d.d., ir tęsis rugpjūčio 13 d, 11 val. Flamborough , rugpjūčio 27 d., 11 val. Gold Haven aikštėse.

Lietuvių Namų Žinios

• Rugpjūčio mėn. 13 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 280 žmonių.
Daug svečių buvo susilaukta iš Lietuvos.

•LN Valdybos posėdis vyks rugpjūčio mėn. 24 d., ketvirtadienį, 7:30 val.v.

• LN poilsio stovykla, atidaryta rugpjūčio mėn. 12 d., bus uždaroma rugpjūčio 20 d., sekmadienį, 10 val. ryto.

• **Lietuvių Slaugos Namams aukojo:** $500,- J. Andrulis; $100,- E. Ulickas.
Iš viso statybos fonde yra $ 131,954.27. Aukos priimamos PARAMOJE sąsk.**8711**, PRISIKĖLIMO P-JOS Kooperatyve sąsk. **155332.17** ir TALKOJE sąsk.**4259.** Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

• Naujas LN narys, sumokėjęs nario įnašą $100,- yra Aras Nausėdas.

st.catharines

SVARBI SUKAKTUVINĖ DEMONSTRACIJA

VISI dalyvaukime demonstracijoje, įvykstančioje š.m. **rugpjūčio mėn. 23 d., 7 val. vakare prie MIESTO ROTUŠĖS.**

Tiek tauta, tiek visos mūsų organizacijos ir VLIK'o atsišaukimas anglų kalba į Laisvąjį Pasaulį skelbia: **"Nuplėškime nuo Lietuvos, Latvijos, Estijos HITLERIO-STALINO SLAPTOSIOS SUTARTIES SPĄSTUS."**

Tuo pačiu tai reiškia: **dalyvaukime visi iki vieno** rengiamose demonstracijose, reikalaudami Laisvojo Pasaulio panaikinimo **žiaurios netiesos, padarytos Lietuvai, Latvijai ir Estijai Hitlerio-Stalino susibičiuliavimo sutartimi,** kuri buvo slaptai pasirašyta **1939** metais **rugpjūčio** mėnesį 23 dieną.

Demonstraciją rengia **Pavergtų tautų Organizacijos JUODOJO KASPINO DIENOS KOMITETAS. Kor.**

J. Šarapnickas

A.A.ŠARAPNICKĄ JUOZĄ AMŽINYBĖN PALYDĖJUS

A.a. Šarapnickas Juozas St. Catharines miestelio gyventojas,veiklus lietuvis, gyveno nuosavame name, tačiau maždaug nuo praeitų metų rudens pradėjo sirguliuoti ir š.m. birželio mėn.28 d. iškeliavo amžinybėn, nuvežtas į miesto ligoninę. Jis buvo 76 m. amžiaus, viengungis.

Palaidotas iš vietos lietuvių parapijos bažnyčios birželio mėn. 30 dieną. Palydėjo nemažai tautiečių , jų tarpe ir iš Hamiltono organizacijų atstovai - vicepirm. K. Mikšys ir sekretorius J.Bajoraitis, abu Hamiltono SLA 72 Kuopos atstovai.

A.a. Juozas Šarapnickas, gyvendamas savo miestelyje, dažnai atvykdavo į Hamiltoną, nes čia gyveno gerų kaimynų iš Lietuvos ir prietelių. Jis Hamiltone ir įkūrė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje - lietuvių sveikatos draudimo įstaigą-skyrių apie 1962 metus.

Pravedus narių susirinkimą Hamiltone, čia buvo išrinkta ir pirmoji valdyba. Minimos organizacijos pirmininku eilę metų yra buvęs pats įkūrėjas Juozas Šarapnickas. Iš tų pareigų pasitraukė tiktai pagautas netikėtos ligos.

Stiprinant šios organizacijos finansinę pusę renginių būdu, prie Paris miestelio rado talkininką lietuvį, kuris turėjo žemės plotą ir nuosavus namus, A. Padolskį. Jis leido SLA 72 Kuopai ten rengti gegužines. Į jas atvykdavo nemažai tautiečių iš Hamiltono,St.Catharines ir kitų artimesnių vietovių. Gegužinei toji vieta buvo labai patogi. Galėjai pasivaikščioti gražiame sode, pasimaudyti ten pat esamame mažame ežerėlyje. Galima buvo pasišokti,grojant lietuviškai muzikai, pakvėpuoti švariu oru, toli nuo miestų dulkių.

Velionis mėgo lietuvių visuomeninę veiklą, joje dalyvavo ir reikalui esant, nepagailėdavo savo lėšų jai remti. Buvo jis ir lietuviškosios spaudos korespondentu. Šis žemaitis iš Lietuvos buvo darbštus tautietis .

Hamiltone jo palikta SLA 72 Kuopa turbūt irgi nepranyks, kol čia gyvens dalis lietuvių visuomenės.

Amžinybėn iškeliavusiam Juozui tebūna lengva Kanados žemelė.

Z.Pulianauskas

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9½% už 90 dienų term.indėlius
9¾% už 6 mėn.term.indėlius
10 % už 1 m. term. indėlius
9¾% už 2 m. term. indėlius
9¾% už 3 m. term. indėlius
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.
11 % už 1 m. GIC invest. pažym.
10¾% už 2 m. GIC invest. pažym.
10½% už 3 m. GIC invest. pažym.
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
11 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
10¾% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8¾% už namų planą - OHOSP (v.r.)
8 % už taupymo sąskaitą
9¼% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 13%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 13¼%
2 metų 13%
3 metų 13%
(fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų...11½% (variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 72 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000 Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Telefonas: (416) 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 9½%
180-185 d. term. ind. 9¾%
1 metų term. indėlius .....10 %
2 metų term. indėlius 9¾%
3 metų term. indėlius 9¾%
1 metų GIC-met. palūk. .. 11 %
2 metų GIC-met. palūk. .. 10¾%
3 metų GIC-met. palūk. .. 10½%
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP 8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10¾%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10½%
Taupomąją sąskaitą ..... 8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk ... 9¼%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki ... 5¾%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo ..... 13 %
Sutarties paskolas nuo ..... 13 %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 13¼%
2 metų ..... 13 %
3 metų ..... 13 %
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ir 3 metų 11½%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 42 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PATARNAVIMAS – GREITAS IR TIKSLUS !

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS * * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ !

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠCANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatves nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

hamilton

ATIDENGTA BALTIEČIŲ MEMORIALINĖ LENTA

Š.m. birželio mėn. 17 d., šeštadienį, 12 val. **Hamiltono Miesto Valdybos Namuose,** antrajame aukšte vyko **Baltic Memorial Plaque atidengimas.** Jame dalyvavo daugiau kaip 400 estų, latvių ir lietuvių tautiečių.

Pradžioje iš I-ojo aukšto buvo atneštos trys pabaltiečių ir Kanados vėliavos, lydimos palydovų. Dalyviai sugiedojo Kanados Himną. Miesto burmistras **B. Morrow'as** savo žodyje pasidžiaugė, kad šiuose namuose ir jam esant burmistru, Kanados Himnas buvo sugiedotas pirmą kartą. Jis kalbėjo apie 15 minučių. Prisiminė baltiečių tautų išvežtuosius į Sovietų Rusijos šiaurę, kad jie dalinai dabar grąžinami; prisiminė Pabaltijo kraštų valstybių nepriklausomybių praradimą ir viltį, kad gali būti sugrąžinta.

Po jo kalbos vėliavos buvo išneštos į apačią. Sekė tautų atstovų kalbos. Neilgą žodį pasakė K.L. B-nės Apylinkės pirmininkė Angelė Krivinskaitė. Kiti atstovai taip pat tarė žodį. Kalbėjo ir mūsų parapijos klebonas J. Liauba lietuviškai, o Parapijos choras padainavo keletą gražių dainų.

Vienoje sienoje kabojo **plakato formos nuotrauka su baltiečių valstybių tautiniais ženklais ir anglų kalba surašytos informacijos apie Pabaltijo kraštuose įvykdytas deportacijas, deka Stalino ir Hitlerio slapto pakto 1939 metais.** Tai neturėtų būti toleruojama Laisvojo Pasaulio tautų, ypač baltiečiams minėjus nepriklausomybės paskelbimo 70 m. sukaktį 1918-1988m., ir 50- metį nuo nelemtoto Pakto pasirašymo.

Šis, neeilinio pobūdžio įvykis - susirinkimas užtruko apie pusantros valandos. Gerai, kad pasitaikė graži diena, todėl buvo galimybės susirinkti didesniam tautiečių būriui.

Aprašymo neskubėjau perduoti mūsų spaudai, tikėdamas, kad nors trumpai įvykis bus paminėtas vietos anglų kalbos dienraštyje "The Hamilton Spectator". Po kelių dienų jame neradęs nė žodžio, likau su mintimi, kad Apylinkių Bendruomenės, rengdamos tokius dalykus ateityje, turėtų pakviesti ir to dienraščio darbuotoją, kad nors trumpai perduotų aprašymą anglų kalba. Iš tokių renginių būtų didesnė nauda, jei ir vietos gyventojai apie tai žinotų. Tarp kitko, minėtas dienraštis yra plačiai skaitomas Kanadoje, ir net Amerikos miestuose galima gauti jį nusipirkti.

• ARMONIKA, estradinis ansamblis iš Lietuvos, grojo ir hamiltoniečiams Jaunimo Centro salėje. Juos koncertuoti papraše Hamiltono Pensininkų Klubas birželio mėn. 23 d. Buvo gražaus grojimo ir dainavimo, kai kurios dainos buvo žinomos, visa eilė nežinomų, mūsų negirdėtų dainų. "Armonikos" svečiai mus linksmino apie porą valandų. Dažnai ir stipriai plojo žiūrovai.

Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubo renginiai visada sutraukdavo skaitlingų svečių, tačiau šį kartą jų, turbūt, buvo daugiausiai, apie 500.

Po programos svečiai dainininkai ir muzikantai armonikininkai buvo pagerbti vakariene ir mažais vokeliais. Buvo pasikeista ir asmeniškomis dovanomis.

Hamiltono pensininkams linkėtina geros sėkmės ir jų sekančiam renginiui.

Z. Pulianauskas

london, ont.

LIETUVIŲ PARAPIJOS SUKAKTIS

Šiluvos Marijos Parapija Londone **š.m. rugsėjo 10 d. minės savo gyvavimo 25 m. sukaktį.**

4 val.p.p. įvyks iškilmingos pamaldos Šiluvos Marijos bažnyčioje, 1414 Dundas Str.E. Šv. Mišias atnašaus ir pamokslą pasakys vysk. Paulius BALTAKIS, OFM. Dalyvaus ir pranciškonų provincijolas kun. Placidas BARIUS, OFM ir kunigai iš kitų parapijų. Pamaldų metu giedos sol. Vaclovas VERIKAITIS ir "PAŠVAISTĖS" Choras, vadovaujamas Ritos VILIENĖS.

6 val.v. Marconi Club didžiojoje salėje, 120 Clarke Rd. vyks KONCERTAS ir VAIŠĖS.

Koncerto programą atliks žymieji solistai MARYTĖ BIZINKAUSKAITĖ-BILDIENĖ ir VACLOVAS VERIKAITIS bei REGINA AUDĖT, kuri groja antruoju smuiku **Orcestra London Canada.** Akompanuos muz. JONAS GOVĖDAS. Tikimasi, kad padainuos ir savoji "PAŠVAISTĖ".

Bilietus reikia įsigyti nevėliau **RUGSĖJO mėn.3 d., sumokant grynais arba** iš anksto **pasiunčiant čekį kleb.kun.I.Mikalauskui, 1414 Dundas St.E., London, Ont. N5W 3B6 arba Parapijos Tarybos pirmininkui A.Petrašiūnui, 54 Hydro, London Ont., N%Z 2H4.**

Prie įėjimo bilietų nebus, nes, kai ruošiamos vaišės- kitaip yra neįmanoma. Bilietų kaina $25,- asmeniui. Vėluojantiems, ar kai abejojama, ar čekis laiku pasieks Londoną,- patariama paskambinti klebonui tel: (519) 455-3129, arba pirmininkui A.Petrašiūnui tel: (519) 451-6493.

Svarbiausia yra NEVĖLUOTI!

D.E.

Dabartinis Londono lietuvių Šiluvos Marijos parapijos kleb.kun.I.Mikalauskas,OFM, su Parapijos taryba: J.Daniliūnienė, klebonas,pirm.A.Petrašiūnas ir A. Dragūnevičius. Antroje eilėje: vice-pirm.B.Žemaitis, P.Kuras, E.Petrauskas ir A.Švilpa.

montreal

DVIGUBOS LIETUVIŠKOS VESTUVĖS MONTREALYJE

Liepos 1 d., šeštadienis. Diena, kaip tyčia, pasitaikė debesuota ir įkyrus lietutis krapnojo. O čia tokia iškilminga diena! Mat, tą popietę įvyko net dvejos grynai lietuviškos vestuvės - ir dar toje pačioje Šv. Kazimiero parapijos šventovėje. Mūsų apymenkei Montrealio lietuvių kolonijai tai jau tikrai retas įvykis, ypač pastaraisiais laikais.

Tą popietę **Petras ir Julija Adamoniai** išleido į marteles savo jauniausiąją dukrelę **Marytę** už šaunaus jaunuolio, **Zenono ir Aldonos Rekašių** sūnaus **Rimo-Vytauto,** iš New Yorko valstijos.

Ten jinai iškeliavo savo vedybiniam gyvenimui. Tai džiugu, o drauge ir liūdna, nes Montrealio lietuvių, jau ir taip mažakraujė kolonija, neteko dar vienos labai veiklios ir reikalingos merginos. Pasiges jos "Pavasario" Mergaičių chorelis, Šeštadieninė Lituanistinė Mokykla. O vis dėlto, smagu matyti ją susiradus tokį šaunų jaunuolį Rimą-Vytautą Rekašių. Tikimės, jog jie nebus reti svečiai čia pas mus, Montrealyje.

Lauke siaučiant nemenkam lietui, šventovė vis dėlto, prisipildė pilnutėlė gausiais svečiais iš arti ir toli, net iš Lietuvos. Jungtuves atliko taipgi svečias jaunasis kunigas E. Putrimas iš Toronto, asistuojant klebonui kun. St. Šileikai. Jaunavedžiams gražiai pagiedojo jaunamartės draugės pavasarietės ir **solistė Gina Čapkauskienė.** Jaunasis kun. E. Putrimas pasakė jauniesiems prasmingą pamokslėlį, supintą lietuviškosios tautosakos motyvais bei papročiais.

Po labai įspūdingų vedybinių ceremonijų, didžiulė svečių minia išsirikiavo šventovės įžangos laiptuose nuotraukoms.

Lig šiol įkyriai pylęs lietus, staiga nustojo. Įvyko mažas stebuklas. Net ir dangus gerokai prasišvietė. Fotografai ir visi svečiai tikrai džiugte nudžiugo šia gamtos netikėta malone.

Po keliolikos minučių fotografavimosi bei džiūgavimo, šioji vestuvinė svita patraukė į savąją pokylių salę, nes jau netoliese rikiavosi antrųjų vestuvių svečiai.

ANTROSIOS, gal kiek skaičiumi mažesnės, bet mums montrealiečiams galbūt reikšmingesnės vestuvės įvyko tik po mažos pertraukos. Šįkart vedybiniam gyvenimui buvo sujungta čia gimęs montrealietis, **Petro ir Stefanijos Šukių** sūnus **Petras** su jaunamarte **Nijole Matulevičiūte** iš Lietuvos, kilusia ir užaugusia manajame Lietuvos kampelyje, Marijampolės apylinkėje. Pasirodo, jos teta, Dana Mozūraitienė, (pas kurią jaunoji Nijolė buvo atvykusi, kaip viešnia) buvo visai nebloga piršlienė. Jinai ir suporavo savo seserėčią su jaunuoju Šukių Petreliu.

Vestuvių ritualus labai įspūdingai atliko Šv. Kazimiero parpijos klebonas **kun. S. Šileika.** Jis jau yra pasižymėjęs, kaip gana lakaus žodžio kunigas. Jis daug gražių minčių pasakė jaunavedžiams jungtuvių pamoksle. Po jungtuvių sekė iškilmingas vedybinio akto pasirašymas, čia pat ant didžiojo altoriaus. Prieš tai jaunamartė Nijolė (kaip ir pirmoji - Marytė Adamonytė), nuėjo trumpai pasimelsti prie šoninio altoriaus, kur stovi palaimintojo (taipgi marijampoliečio) arkivyskupo Jurgio Matulaičio (Matulevičiaus) paveikslas.

Laike vedybinių ceremonijų labai įspūdingai giedojo mūsų Montrealio pasididžiavimas - **solistė Gina Čapkauskienė,** vargonais palydint žinomajai lietuvių bičiulei **Mme Madeleine Roch.**

Sekė labai įspūdingas išėjimas į šventovės prieangį, kur, jau esant geram orui, vestuvinė svita jau galėjo netrukdomai pasidžiūgauti, o ir nuotraukų buvo daroma visomis kameromis.

Po valandėlės pokalbių, pasižmonėjimo, nuotraukų darymo, jaunavedžiai išvažiavo vestuvinių portretų darymui, o svečiai sugužėjo į pokylių salę, čia pat šventovės apačioje. Ten jau laukė puikiai papuošti stalai su gerai sumaišytu gėrimu - punču.

Svečiai, kurių prisirinko beveik pilna salė), buvo susodinti už savųjų stalų. Nuotaika visų, savaime suprantama, buvo jau labai pakili.

Po valandos grįžo ir jaunavedžiai. Pokylių salės įžangoje jie buvo sutikti abiejų jaunavedžių tėvelių su tradicine duona ir druska bei taurėmis vyno.

Jaunamartės tėvus atstovavo jos teta Dana su vyru Juozu Mozūraičiu. Po iškilmingo sutikimo, jaunavedžiai buvo džiugiai apvesti aplink salę bent porą kartų. Jaunamartę lydėjo išilmių vedėjas **Don Natas Baltrukonis,** o jaunavedį - svočia ir vyriausia šeimininkė **Elzbieta Tanonienė.**

Po įspūdingo apvedžiojimo, jaunieji buvo pasodinti su dviem porom pabrolių ir pamergių prie vestuvinio stalo.

Iškilmių vedėjas ("MC") Don Natas Baltrukonis per scenoje esantį garsiakalbį (kuris, deja, ne itin gerai veikė), kreipėsi į jaunavedžius bei visus gausius svečius, sveikindamas visus su šia šventine proga. Toliau jis jumoristiniai pasakė, jog jam nelikę per daug ką sakyti, nes gerbiamasis klebonas ceremonijų metu tiek daug ir taip puikiai viską išsakęs... Toliau jis pabrėžė, kad Nijolės asmenyje Lietuva neteko dar vienos šaunios merginos, tačiau Montrealio lietuvių bendruomenė šįkart laimėjo sau vieną šaunią narę. Kalbėtojas išreiškė viltį, jog jaunoji Nijolė bus geras priedas ne tik Šv. Kazimiero parapijai, bet ir visai Montrealio lietuvių bendruomenei, kad abu jaunavedžiai įsijungtų į kultūrinį Montrealio lietuvių gyvenimą. Toliau "M.C." pasiūlė pakelti taures už laimingą jauna-

/nukelta į 8 psl...../

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
– įsikūręs nuosavuose namuose –

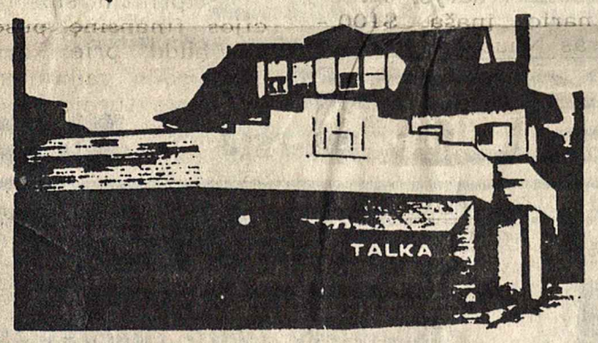

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. čekių sąsk. iki	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m.	13.5%
kasd.pal.taupymo s-tą ..	7%	nekiln. turto pask. 3 m.	14%
90 dienų indėlius	9.75%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	11.5%		
1 m. term. ind.mėn.pal.	11%	*Nemokama narių gyvybės draudą pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
3 m. term. indėlius	11%		
RRSP ir RRIF (pensijos)	8.5%	*Ir asmeninių paskolų draudą iki $25.000.*	
RRSP ir RRIF 1 m.	11.5%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais – nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais – nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais – nuo 9 val.r iki 12 val. r. Liepos – rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Dino VALYKLA
SPECIALYBĖS:
- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143
7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146
2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau senai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

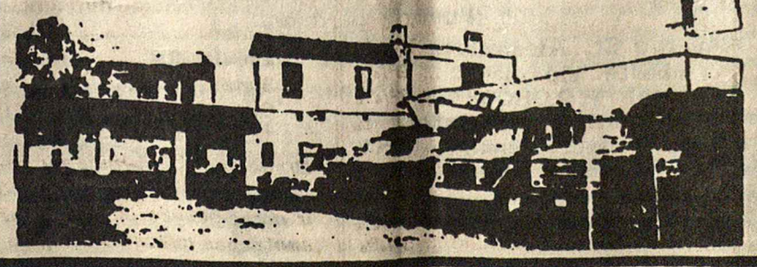

V. Bačėnas
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1
Kreiptis : V. BAČĖNAS, Tel.: (416)-593-0600.
iki 11 val. r. ir po 6 val.p.p. Tel: (416)-245-

LAIDOJIMO ĮSTAIGA
FUNERAL HOME
J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956
MODERNIOS KOPLYČIOS

montreal

VILNIAUS UNIVERSITETO ANSAMBLIS MONTREALYJE

Šių metų **rugsėjo 26 d.** į Montrealį atskrenda ir pradeda pasirodymus Šiaurės Amerikoje **Vilniaus Universiteto ansamblis.**

Šis plačiai žinomas studentiškas kolektyvas Montrealyje praleis paskutines savo gastrolių dienas, prieš tai aplankęs didžiausias JAV lietuvių kolonijas ir pabuvojęs Toronte.

Montrealyje **Spalio 21 d. (Šeštadienį) Ausros Vartų parapijos salėje rengiama susipažinimo vakarienė, o spalio 22 d. (sekmadienį) 15 val. (3 val.p.p.) ansambliečiai koncertuos Saint-Henry mokyklos salėje (šeštadienines lituanistinės mokyklos patalpose), 4115 St. Jacques.**

Bilietai į abu renginius bus galima įsigyti iš anksto.

Neabejojame, kad žiūrovai bus sužavėti šio saviveiklininkų ansamblio profesionalia programa.

Į koncertinę kelionę atvyksta apie 50 kolektyvo narių. Kreipiamės į visus Montrealio lietuvius, prašydami juos gausiai sutikti bei priimti nakvynei.

Prašome galinčius apgyvendinti keletą studentų, skambinti **Lilei Gedvilaitei Tel.: 482-3113.**

Ansambliui iš Lietuvos Koncertų Rengimo Komitetas Montrealyje

nios, dalyvaujančios šiose iškilmėse, atvykusios iš Lietuvos pas savo gimines: Vidutė Kudžmanaitienė iš Vilniaus (P-nios Vapsvienės seserėčia) ir R.P. Brikių giminaitė, Dalė Alijošienė, iš Klaipėdos.

Iškilmės nuotaikingai tęsėsi iki vėlyvos nakties.

Po tradicinio jaunosios bukieto metimo bei raiščio nuėmimo, jaunieji atsisveikino su mielaisiais svetelias.

Vestuvinei kelionei jie pasirinko New Brunswick provinciją.

D.N.Baltrukonis

DĖMESIO!

Ypatingai svarbi

MOLOTOVO-RIBBENTROPO SLAPTOJO PAKTO

50 METŲ SUKAKTIS

bus minima JUODOJO KASPINO DIENĄ, RUGPJŪČIO MĖN. 23 d., 7 val. 30 min. vakare, prie SOVIETŲ KONSULATO pastatų, 3685 Ave., du Musée.

Šią pabaltiečiams labai svarbią politinę sukaktį visi privalome paminėti gausiu atsilankymu!

Juodojo Kaspino Dienos
Rengimo Komitetas

Šv.Kazimiero šventovėje, Montrealyje: MARYTĖS ADAMONYTĖS ir RIMO-VYTAUTO REKAŠIAUS VESTUVĖS. Jaunieji su tėvais ir dalimi palydos.

/....atkelta iš 7 psl./ VESTUVĖS

vedžių gyvenimą ir sugiedoti jiems "Ilgiausių Metų". Po to buvo buvo pristatyta abi poros pabrolių bei pamergių, griausimingai plojant skaitlingai masei svečių.

Kiek vėliau iškilmių vedėjas perskaitė sveikinimus jaunavedžiams, gautus laiškais bei telegramomis iš visų pasaulio šalių, daugiausia - iš Lietuvos, nuo jaunamartės artimųjų, kolegių ir kitų giminių.

Galiausiai buvo pristatyta abiejų jaunavedžių giminės, atvykę iš kitų Kanados privincijų, JAV ir net tolimosios Vokietijos. Buvo pristatyta taipgi kitos vieš-

NIJOLĖS MATULEVIČIŪTĖS ir PETRO ŠUKIO VESTUVĖS. Apeigas atlieka kleb. kun. St.Šileika, SDB

Abi nuotr.D.N.Baltrukonio

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Aktyvas-virš $26,000,000 Rezervas-virš $1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS	11 %		
TERM. INDĖLIUS:		Taupymo specialios sąsk. ..	6 %
1 metų.....	10 %	Taupymo su gyv. draud.....	5¾ %
180 d.- 364 d.	9¾%	Taupymo kasdienines sąsk..	5½ %
120 d. - 179 d. ...	9½%	Einamos sąskaitos.....	4½%
60d. - 119 d.	9¼%	RRIF - RRSP-term.	11 %
30 d. - 59 d.	9 %	RRIF - RRSP-taup.	6½ %

IMA UŽ:

Nekiln. turto - nuo 12¾% Asmeninės - nuo 13%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 Rosemont
Pirmadieniais	9.00-3.00	10.00-2.00
Antr., Trečiad.	9:00-3.00	---------
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00	3.00-7.00
Penktadieniais	10:00 - 6:00	2:00 - 6:00

KNYGOS IŠ LIETUVOS

Norintieji įsigyti "VAGOS" ir "MOKSLO" leidyklų išleistų knygų Lietuvoje, gali kreiptis į tų leidyklų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, **Liudą Stankevičių, 1053 Albanel Cr., Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7, Tel: 669-8834.**

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė

ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

LASALLE AUTOMOBILE INC.

Dodge CHRYSLER

* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Perdavimas
* Aptarnavimas

Dodge Chrysler Camione Dodge Trucks

366-7818

1060 Lapierre coin La Vérendrye

Member Foto M.L.S. SISTEMA

D.N BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273-9181 .....Namų: 737-0844

PARŪPINAME

Japonų firmų **VIDEO MAGNETOFONUS (VCR) ir VIDEO FILMAVIMO KAMERAS,** tinkamas naudoti Lietuvoje. Turime pavyzdžių. Galima atsiimti ir Toronte.

ADAMONIŲ ŠEIMA, Tel.: (514) - 256-5355.

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS C. I. B.

Tel. Bus.: 722-3545 Res.: 256-5355

GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H8P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. Gaëtan BÉRARD, D.M.B.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Viau, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662-1177

IŠNUOMUOJAMAS
vienai ar dviem mašinoms garažas Verdune.
Kreiptis Tel.: 767-4932.

HONEY FOR SALE !
Direct from the beekeeper. $1.20 per pound.
Delivery could be arranged too!. Please call:
Tel.: 627-1328

Maurice Electrique Ltée
ENTREPRENEUR ELECTRICIEN ELECTRICAL CONTRACTOR
MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION LASALLE, QUÉ. H8P 2C8
TEL: 366-5484

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ
6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6
ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (Storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A. Montreal, P.Q. H3A 2G6
Telefonai: 844-7307 ir 288-9646

TEL.: (514) 767 - 4690
VINCAS PIEČAITIS
1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4
JONAS & CÔTÉ REALTIES
NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-6408

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.
SAVININKAS: John OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496